

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal v senátě složeném z předsedy JUDr. Martina Zelenky a soudců JUDr. Michala Hodouška a JUDr. Michaely Pařízkové ve veřejném zasedání konaném dne 25. dubna 2023 odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], narozeného [datum], a poškozených [jméno] [příjmení], narozené [datum], a [jméno] [příjmení], narozené [datum], proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. října 2022 č. j. 73 T 7/2020-3749 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d), f), odst. 2 tr. řádu se z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek částečně zrušuje, a to ve výroku o vině pod bodem III, ve výroku o trestu, ve výroku o ochranném opatření a ve výrocích o náhradě škody a nemajetkové újmy.

Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se znovu rozhoduje tak, že

obžalovaný [jméno] [příjmení],

[datum narození], trvale bytem [adresa], posledně bytem [adresa], nyní ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Stráž pod Ralskem,

je vinen, že

dne 2. 5. 2019 v přesně nezjištěné době od 0 8:00 do 08:30 hodin v bytovém domě v [obec a číslo], ul. [adresa], ve druhém podlaží, vnikl bez souhlasu poškozené [jméno] [příjmení], [datum narození] do bytu [číslo] který užívala, a v úmyslu usmrtit ji, a tím zrealizovat své sexuální násilné představy, spočívající zejména ve znásilnění ženy a jejím následném podřezání, ji fyzicky napadl tak, že na ni opakovaně útočil různou intenzitou několika ostrými hrotnými jednobřitými nástroji a pravděpodobně i úzkým nástrojem bez hrotu, kdy se jednalo o kuchyňský nůž s plastovou rukojetí s krátkou čepelí celkové délky 17,8 cm, nůž hnědé barvy s vroubkovanou čepelí celkové délky 16,5 cm a pravděpodobně šroubovák délky 14 cm, čímž jí způsobil hlubokou bodnořeznou ránu krku délky 9 cm s protětím dýchacích a trávicích cest [anonymizováno 116 slov]), [anonymizováno 12 slov]), [anonymizováno 12 slov] z [anonymizováno 12 slov]), [anonymizováno 27 slov]),

[anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno]
 [anonymizováno] [anonymizováno], [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno]
 [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno 12 slov]
 [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno], [anonymizováno]
 [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno], [anonymizováno]
 [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno]
 [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno], [anonymizováno] [anonymizováno]
 [anonymizováno], [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno]
 [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno] [anonymizováno]
 ([anonymizováno] [anonymizováno]), [anonymizováno 124 slov], byla zraněním smrtícím pro
 všeobecnou povahu, které během několika desítek sekund, resp. do několika málo minut vedlo ke
 smrti poškozené [jméno] [příjmení], která nastala kolem 08:30 hodin, a u poškozené byly zjištěny
 známky obrany – povrchní i hlubší řezné rány na hřbetech obou rukou, a tudíž byla v době
 napadení při vědomí minimálně v počátečním stádiu, cítila bolest a uvědomovala si bezvýchodnost
 své situace s neodvratným koncem, a bezprostředně po shora popsáném útoku na poškozenou
 obžalovaný v úmyslu zastržit svoji trestnou činnost, v obývacím pokoji bytu poškozené, ve střední
 části levého (delšího) křídla pohovky na rozhraní jejího sedáku a opěradla založil dosud nezjištěným
 způsobem požár, kdy prokazatelně příčinou vzniku požáru bylo úmyslné zapálení, a rovněž se
 pokusil požár založit uvnitř elektrické trouby sporáku v kuchyni, kterou spustil na cca 120 °C a
 dovnitř umístil zapékací mísu přikrytou poklicí, kterou z pravé strany obložil smotkem papírové
 utěrky a kusem textilie, a z místa následně odešel, a pokud by požár nebyl včas zjištěn a následně
 uhašen jednotkami Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy, lze předpokládat jeho rozšíření
 zejména v prostorách celé bytové jednotky, která tvoří samostatný požární úsek, kdy byly ohrožené
 hodnoty vyčísleny na nejméně 1.000.000 Kč, a dále lze předpokládat zejména šíření zplodin hoření
 do celého objektu vzhledem k tomu, že bytová jednotka není kouřotěsně oddělena od ostatních
 prostor budovy, a za přímo ohrožené osoby lze považovat zejména nájemníky nacházející se na
 požárem zasaženém 3. nadzemním podlaží, jejichž bytové jednotky přímo navazují na patrovou
 chodbu i na dotčenou bytovou jednotku, přičemž v rámci zásahu Hasičského záchranného sboru
 hl. m. Prahy bylo z budovy prokazatelně evakuováno 81 osob, mohlo tedy dojít zejména ke škodám
 na majetku, na zdraví a životech osob v té době přítomných v celé obytné sekci, čehož si byl
 obžalovaný vědom, a nezávisle na jeho vůli se tak nestalo,

tedy

jednak jiného úmyslně usmrtil a čin spáchal zvlášť surovým a zvlášť trýznivým způsobem a ze
 zavrženíhodné pohnutky,

jednak úmyslně způsobil obecné nebezpečí tím, že vydal lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na
 zdraví tím, že zapříčinil požár,

jednak neoprávněně vnikl a neoprávněně setrval v obydlí jiného a při tomto činu užil násilí a
 takový čin spáchal se zbraní,

čímž spáchal

zločin vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i), j) tr. zákoníku, zločin obecného ohrožení podle
 § 272 odst. 1 tr. zákoníku a přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 tr.
 zákoníku

a odsuzuje se

za uvedené trestné činy, za zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2
 písm. a) tr. zákoníku pod bodem I. a za zločin vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr.
 zákoníku pod bodem II. napadeného rozsudku, které zůstaly tímto rozhodnutím nedotčeny, a dále
 za sbíhající se trestné činy loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem I., znásilnění podle

§ 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), písm. c) tr. zákoníku pod bodem II., znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku pod bodem V. a těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem VI., z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2021, č. j. 73 T 7/2020-3373 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2021, sp. zn. 7 To 86/2021, podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 54 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku a § 43 odst. 2 tr. zákoníku k výjimečnému souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 28 (dvaceti osmi) roků.

Podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku se pro výkon uloženého trestu zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou.

Podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá ochranné léčení sexuologické v ústavní formě.

Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku ze zrušuje výrok o trestu z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2021, č. j. 73 T 7/2020-3373 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2021, sp. zn. 7 To 86/2021, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozeným Oborové zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, IČ 4711321, se sídlem Praha 4, Roškotova 1225/1 škodu ve výši xanon-611x a xanon-651x - xanon-160x, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, škodu ve výši 200.000 Kč.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozeným [jméno] [příjmení], narozenému [datum], trvale bytem [adresa], na náhradě nemajetkové újmy částku 600.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od 19. 8. 2020 do zaplacení, [jméno] [příjmení], narozené [datum], bytem [adresa], na náhradě nemajetkové újmy částku 550.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od [datum] do zaplacení, a [jméno] [příjmení], narozené [datum], adresa skryta, na náhradě nemajetkové újmy částku 300.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od [datum] do zaplacení.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozené [jméno] [příjmení], [datum narození], a [jméno] [příjmení], [datum narození], odkazují se zbytkem jejich nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Jinak zůstává napadený rozsudek nedotčen.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2022 č. j. 73 T 7/2020-3749 byl obžalovaný [jméno] [příjmení] uznán vinným pod bodem I. zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, pod bodem II. zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr. zákoníku a pod bodem III. zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. i), j) tr. zákoníku, zločinem obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku spáchanými v jednočinném souběhu s přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, za což a za sbíhající se trestné činy loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem I., znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), písm. c) tr. zákoníku pod bodem II., znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku pod bodem V. a těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem VI., kterými byl uznán vinnými rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2021, č. j. 73 T 7/2020-3373 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2021, sp. zn. 7 To 86/2021, byl odsouzen podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 54 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku a § 43 odst. 2 tr. zákoníku k výjimečnému souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvaceti osmi roků. Podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku byl pro výkon uloženého trestu zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku bylo

obžalovanému uloženo ochranné léčení sexuologické v ústavní formě. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2021, č. j. 73 T 7/2020-3373 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2021, sp. zn. 7 To 86/2021, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný uznán povinným nahradit poškozeným [příjmení] zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, IČ 4711321, se sídlem Praha 4, Roškotova 1225/1 škodu ve výši xanon-611x, České republiky - Ministerstvu spravedlnosti ČR, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, škodu ve výši 200.000 Kč. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný uznán povinným nahradit poškozeným [jméno] [příjmení], narozenému [datum], trvale bytem [adresa] na náhradě nemajetkové újmy částku 600.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od [datum] do zaplacení, [jméno] [příjmení], narozené [datum], bytem [adresa] na náhradě nemajetkové újmy částku 450.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od [datum] do zaplacení, a [jméno] [příjmení], narozené [datum] v [obec a číslo] na náhradě nemajetkové újmy částku 200.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od [datum] do zaplacení. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byly poškozené [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], odkázány se zbytkem nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle skutkových zjištění Městského soudu v Praze se měl výše uvedených trestných činů dopustit obžalovaný [jméno] [příjmení] tím, že I., v přesně nezjištěný den v období [anonymizováno] až [anonymizováno] [rok], v době kolem 21:00 hodin, přijel svým vozidlem pro poškozenou [jméno] [příjmení], [datum narození] do místa jejího bydliště v [obec a číslo], ul. [ulice], poškozená k němu do vozidla nasedla, a zde jí v úmyslu vykonat na ní soulož uvedl do stavu bezbrannosti lstí, když jí podal přesně nezjištěnou omamnou či psychotropní látku ve vánočním cukroví, po jejím požití poškozená začala pociťovat dechovou nedostatečnost, bušení srdce a necitlivost nohou, kdy navíc v důsledku požití neznámé látky poškozená nebyla schopna opustit vozidlo, přičemž dveře od vozidla vnímala jako zablokované, obžalovaný odjel s vozidlem na blíže nezjištěné opuštěné parkoviště zřejmě na území [obec a číslo], kde již poškozená nohy necítila vůbec, udělalo se jí nevolno, nemohla mluvit a klást větší fyzický odpor, po celou dobu plakala, obžalovaný však svého jednání nezanechal a počal poškozené vyhrožovat, že v případě, že se nepodvolí, budou zabiti její rodiče osobami, které se právě nachází u nich v domácnosti, po sundání kalhot a kalhotek na poškozené obžalovaný na předním sedadle spolujezdce nalehl, vyhrožoval jí zbitím a usmrcením, a i přes snahu poškozené se jeho jednání bránit voláním o pomoc a odstrkováním obžalovaného, na ní vykonal vaginální soulož, poté si pořídil na svůj mobilní telefon bez souhlasu poškozené fotografie jejího odhaleného hrudníku a pohlavních orgánů, následně poškozené, která se stále nebyla schopná vlivem neznámé látky bránit, vložil do úst poškozené svůj penis, nato poškozenou postupně ve svém vozidle ještě převezl na další blíže nezjištěná místa u benzínových čerpacích stanic v blízkosti místa bydliště poškozené, kde se pokusil ve vozidle na poškozené vykonat anální soulož, což se mu však pro odpor poškozené, na ní přestávala neznámá látka účinkovat, již nepodařilo, kdy v době mezi 05:00 hodin až 06:00 hodin následujícího dne se poškozené v nestřežený okamžik podařilo z auta utéci“.

3. Dále pod bodem II. tím, že,, bezprostředně v návaznosti na jednání ad. I. v ranních hodinách, v přesně nezjištěné době od 07:00 hodin do 10:00 hodin, poté, co se dopustil jednání popsaného pod bodem I., v úmyslu zakrýt svoji sexuálně motivovanou agresivní trestnou činnost vůči poškozené [jméno] [příjmení], [datum narození] a zamezit tak trestnímu oznámení, trestnímu stíhání a případnému postihu, využil již tak tíživé situace poškozené coby oběti trestného činu, a zaslal poškozené na její mobilní telefon tři fotografie pořízené v průběhu jejího znásilnění popsaného ve výroku pod bodem I., na kterých byly zachyceny pohlavní orgány, odhalený hrudník a nahé tělo poškozené, přičemž tyto fotografie byly doprovázeny zprávami obsahujícími vulgární urážlivé výrazy směřující na její osobu a výhrůžky spočívající v tom, že předmětné intimní fotografie budou v případě podání trestního oznámení poškozenou orgánům činným v trestním

řízení na obžalovaného zaslány do jejího zaměstnání či dalším blízkým a jiným osobám, čímž jí zničí život, tedy vyhrožoval jí způsobením jiné těžké újmy spočívající ve způsobení minimálně újmy na cti a dobré pověsti poškozené, přičemž poškozená tuto výhrůžku jako osoba bezúhonná pocítovala jako natolik závažnou a způsobilou narušit její osobní, rodinné, pracovní a jiné vztahy, že jako oběť trestného činu a případný svědek trestní oznámení na obžalovaného nepodala“.

4. Konečně pod bodem III. tím, že,, dne 2. 5. 2019 v přesně nezjištěné době od 0 8:00 do 08:30 hodin v bytovém domě v [obec a číslo], ul. [adresa], ve druhém podlaží, vnikl bez souhlasu poškozené [jméno] [příjmení], [datum narození] do bytu [číslo] který užívala, a v úmyslu usmrtit ji s rozmyslem a tím zrealizovat své sexuální násilné představy, spočívající zejména ve znásilnění ženy a jejím následném podřezání, ji fyzicky napadl tak, že na ni opakovaně útočil různou intenzitou několika ostrými hrotnými jednobřitými nástroji a pravděpodobně i úzkým nástrojem bez hrotu, kdy se jednalo o kuchyňský nůž s plastovou rukojetí s krátkou čepelí celkové délky 17,8 cm, nůž hnědé barvy s vroubkovanou čepelí celkové délky 16,5 cm a pravděpodobně šroubovák délky 14 cm, čímž jí způsobil hlubokou bodnořeznou ránu krku délky 9 cm s [anonymizováno 121 slov]), [anonymizováno 12 slov]), [anonymizováno 25 slov]), [anonymizováno 27 slov]), [anonymizováno 58 slov]), [anonymizováno 124 slov], byla zraněním smrtícím pro všeobecnou povahu, které během několika desítek sekund, resp. do několika málo minut vedlo ke smrti poškozené [jméno] [příjmení], která nastala kolem 08:30 hodin, a u poškozené byly zjištěny známky obrany – povrchní i hlubší řezné rány na hřbetech obou rukou a tudíž byla v době napadení při vědomí minimálně v počátečním stádiu, cítila bolest a uvědomovala si bezvýchodnost své situace s neodvratným koncem, a bezprostředně po shora popsaném útoku na poškozenou obžalovaný v úmyslu zastřít svoji trestnou činnost, v obývacím pokoji bytu poškozené, ve střední části levého (delšího) křídla pohovky na rozhraní jejího sedáku a opěradla založil dosud nezjištěným způsobem požár, kdy prokazatelně příčinou vzniku požáru bylo úmyslné zapálení, a rovněž se pokusil požár založit uvnitř elektrické trouby sporáku v kuchyni, kterou spustil na cca 120 °C a dovnitř umístil zapékací mísu přikrytou poklicí, kterou z pravé strany obložil smotkem papírové utěrky a kusem textilie, a z místa následně odešel, a pokud by požár nebyl včas zjištěn a následně uhašen jednotkami Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy, lze předpokládat jeho rozšíření zejména v prostorách celé bytové jednotky, která tvoří samostatný požární úsek, kdy byly ohrožené hodnoty vyčísleny na nejméně 1.000.000 Kč, a dále lze předpokládat zejména šíření zplodin hoření do celého objektu vzhledem k tomu, že bytová jednotka není kouřotěsně oddělena od ostatních prostor budovy, a za přímo ohrožené osoby lze považovat zejména nájemníky nacházející se na požárem zasaženém 3. nadzemním podlaží, jejichž bytové jednotky přímo navazují na patrovou chodbu i na dotčenou bytovou jednotku, přičemž v rámci zásahu Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy bylo z budovy prokazatelně evakuováno 81 osob, mohlo tedy dojít zejména ke škodám na majetku, na zdraví a životech osob v té době přítomných v celé obytné sekci, čehož si byl obžalovaný vědom, a nezávisle na jeho vůli se tak nestalo“.

5. Proti tomuto rozsudku podali ve lhůtě uvedené v 248 odst. 1 tr. řádu odvolání obžalovaný [jméno] [příjmení] a poškozené [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení].

6. Obžalovaný písemně odůvodnil odvolání prostřednictvím své obhájkyňe a směřoval je proti výroku o vině, jakož i navazujícím výroku o trestu, náhradě škody a nemajetkové újmy a výroku, jímž mu bylo uloženo ochranné léčení, a to pro vady rozsudku spočívající v tom, že se nalézací soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí (§ 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu), o správnosti skutkových zjištění ohledně přezkoumávané části rozsudku jsou pochybnosti (§ 258 odst. 1 písm. c) tr. řádu), v přezkoumávané části rozsudku bylo porušeno ustanovení trestního zákona (§ 258 odst. 1 písm. d) tr. řádu), uložený trest je nepřiměřený (§ 258 odst. 1 písm. e) tr. řádu) a rozhodnutí o uplatnění nároku poškozeného je nesprávné (§ 258 odst. 1 písm. f) tr. řádu).

7. Ohledně výroku o vině pod bodem II. je pro závěr o naplnění znaků skutkové podstaty vydírání rozhodné, zda podle obsahu SMS je dostatečně zřejmý a jasný jak záměr pachatele, tak i povaha a

vážnost výhrůžek, jakož i obsah toho, k čemu je poškozený nucen (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2018, sp. zn. 8 Tdo 36/2018, publikované pod č. 14/2019 Sb. rozh. tr.). Z provedených důkazů v posuzované věci je zřejmé, že závěr nalézacího soudu vtělený do skutkové věty v nich oporu nemá, a to zejména v té části, že by obsahem těchto zpráv mělo být rovněž to, že obžalovaný poškozenou nutí k opominutí určitého jednání, v tomto konkrétním případě k nepodání trestního oznámení či neoznámení jeho jednání celkově komukoliv. Nalézací soud zaměňuje subjektivní vnímání obsahu zpráv poškozenou nabyté v průběhu trestního řízení s tím, co skutečně tyto zprávy obsahovaly a co skutečně obžalovaný psal. Fakt, že fotografie poškozené rozešle dál, bral obžalovaný jako hotový fakt bez ohledu na to, co si poškozená bude myslet, či udělá nebo neudělá. A v tomto smyslu také zprávy byly psány. Je zcela nezbytné rozlišovat, zdali se jednalo o pouhé vyhrožování bez dalšího, či se jednalo o vydírání ve smyslu § 175 tr. zákoníku. Obžalovaný namítal již před vydáním prvního rozsudku nalézacího soudu ze dne 29. 4. 2021, který byl posléze částečně zrušen rozsudkem Vrchního soudu, a poté rovněž v písemném odůvodnění odvolání, absenci objektivní stránky trestného činu vydírání, nalézací soud se však s touto námitkou ve svém nynějším napadeném rozsudku nikterak nevypořádal. Z argumentace nalézacího soudu pod bodem 305. napadeného rozsudku se může jevit, že si nalézací soud je vědom skutečnosti, že ohledně prokázání objektivní stránky trestného činu vydírání mohou vyvstat pochybnosti a tento nedostatek se snaží překlenout svou úvahou, cit.: „Své výhrůžky pak měl obžalovaný učinit důraznější právě tím, že fotografie poškozené zaslal poškozené, kdy v takovém případě i náznak toho, že by se měla poškozená něčeho zdržet, něco strpět, směřoval k tomu, že poškozená posoudila toto jednání obžalovaného tak, že to může negativně ovlivnit její život.“ Taková argumentace je však mylná, neboť zde nalézací soud směšuje cíl a prostředek, tj. nucení jiného k tomu, aby něco konal, opominul či strpěl a užití násilí, pohrůžky násilí či pohrůžky jiné těžké újmy. Pakliže se nalézací soud opírá o některé zprávy či emaily, které mají vinu obžalovaného v případě tohoto skutku prokazovat, ani tyto nedokládají, že by obžalovaný měl poškozenou ve zprávách k něčemu nutit. Svědkyni [příjmení] měl obžalovaný psát pouze to, že měl poškozené v zápalu vzrušení poslat fotku s popisem, „kunda [jméno] [příjmení]“, svědkovi [příjmení] měl obžalovaný napsat totéž, a dále měl tomuto svědkovi uvést, že poškozené vyhrožoval, že ty fotky zveřejní. Samotné zaslání intimních fotografií poškozené doprovázené vulgárními výrazy by bylo za splnění dalších předpokladů možné posoudit jako pohrůžku jinou těžkou újmu, to však k naplnění skutkové podstaty trestného činu vydírání nestačí a je zcela irrelevantní, že to poškozená mohla vnímat tak, že to nemá nikomu sdělovat, neboť je zásadním, co skutečně obžalovaný učinil a k čemu směřoval jeho úmysl. Nucení jiného k tomu, aby něco konal, opominul či strpěl a užití násilí, pohrůžky násilí či pohrůžky jiné těžké újmy jsou odlišné znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání a jako takové nemohou být naplněny stejnou skutkovou okolností (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1382/2013, sp. zn. 6 Tdo 1280/2017).

8. K výroku pod bodem III. napadeného rozsudku obžalovaný předně namítá, že nebylo nade vši pochybnost prokázáno, že by to byl on, kdo usmrtil poškozenou. Nalézací soud při posuzování, zda tento skutek spáchal obžalovaný, nepřihlédl ke všem významným skutečnostem. Z výpovědi svědků [příjmení] a [příjmení] vyplývá, že pachatelem skutku mohl být i někdo, kdo neměl klíče od domu a dveří na chodbě. Městský soud se především opírá o krevní stopy na obuvi obžalovaného. V prvé řadě je nutné poukázat na rozpor, kdy na jednu stranu se zmiňuje o kapkách krve na obuvi, na druhou stranu hovoří o stříkancích. Z ohledání místa činu, z fotografické dokumentace i videozáznamu z tohoto ohledání, je zřejmé, že pachatel musel odejít z místa činu značně potřísněn krví a se zakrvácenými podrážkami. Z protokolu o ohledání vozidla obžalovaného a ani z fotodokumentace ohledání nevyplývá, že by vozidlo bylo nějakým způsobem čištěno, naopak v něm byl nepořádek a celkově se interiér vozidla jevil relativně špinavý. Nebyla zjištěna žádná krevní stopa, a to ani na sedačce řidiče, ani na rohožce pod pedály, ani na pedálech. Žádná krevní stopa nebyla nalezena ani na volant. Jako krajně nepravděpodobné se jeví, že by se obžalovaný měl po usmrcení poškozené převlékat, a to i s přihlédnutím ke stavu, v němž se v důsledku extrémní intoxikace pervitinem nacházel. Z protokolu o ohledání vozidla obžalovaného vyplývá,

že se nejednalo o viditelné krevní stopy, nýbrž o stopy latentní, které byly zjištěny teprve po použití speciální kapaliny, přičemž jednalo se o stopy velmi malého rozsahu, z nichž pouze na jedné podrážce se nacházely pouze dvě tečky, z nichž jedna dokonce v místech, kde se podrážka obuvi nedotýká země. Z protokolu o zásahu hasičů vyplývá, že vytažením těla poškozené na chodbu před byt a následným pohybem hasičského záchranného sboru zcela nepochybně došlo k roznosu krve mimo její byt. Zároveň se z těchto listinných důkazů podává, že se na místě činu mimo hasičské záchranné jednotky nacházeli i policisté. Z výpovědi svědka [příjmení] v hlavním líčení vyplývá, že při evakuaci mu policista vtrhl do pokoje a řekl, že má odejít pryč. Zároveň v přípravném řízení uvedl, že když se vraceli večer do bytu, tak měl trochu našlapáno v pokoji, protože tam někdo chodil. Tím pádem je možné i zcela reálné, že policista, který vtrhl do pokoje svědka [příjmení], vnesl do bytu svědkyně [příjmení] i stopy krve. Zároveň z ohledání bytu svědkyně [příjmení] vyplývá, že tento policista musel projít přes chodbu bytu svědkyně [příjmení], neboť pokoj svědka [příjmení] nebyl hned u vstupních dveří. [příjmení] krve mohly po bytě roznést i kočka svědkyně [příjmení]. Krevní stopy se mohly dostat na předmětnou obuv i později, neboť z provedeného dokazování vyplývá, že když se vracela svědkyně [příjmení] se svědkem [příjmení] z evakuace, chodba od výtahu k bytu poškozené nebyla uklizená a na místě se vyskytovali policisté. Krevní stopy se mohly dostat do bytu svědkyně [příjmení] i v době, kdy šla na chodbu a podruhé před tím, než zavolala hasičský záchranný sbor. Pachatel s ohledem na množství krve v bytě poškozené musel krev roznést i mimo byt poškozené na chodbu. S ohledem na výše uvedené obžalovaný namítá, že nebylo nade všechnu pochybnost prokázáno, že by se krevní stopy na jeho obuv dostaly na místě činu v době usmrcení poškozené. Pakliže se nalézací soud opírá o zprávy, které měl psát obžalovaný, tak z nich rozhodně nevyplývá, že by měl usmrtit poškozenou, což v případě zprávy psané obhájkyní vyplývá i z usnesení Ústavního soudu. Nalézací soud dále vychází při časovém zařazení skutku z výpovědi svědkyně [příjmení] v hlavním líčení, ale nevypořádal se s tím, že v přípravném řízení tato svědkyně uváděla jiné časové údaje. Při porovnání její výpovědi a časových údajů vyplývajících ze zpráv policie a hasičského záchranného sboru není vyloučeno, že by doba vzniku požáru nebyla mezi 8:45 hod - 8:55 hod., když v této době se pachatel ještě nacházel na místě činu, což ale vylučuje, že tímto pachatelem mohl být obžalovaný. Z úředního záznamu o vyhodnocení pohybu vozidla podezřelého vyplývá, že v 8:4 9:26 bylo vozidlo obžalovaného zachyceno automatickou kontrolou vozidel v Praze, v ulici Komořanská. Pakliže v tomto čase bylo objektivně vozidlo obžalovaného zachyceno několik kilometrů od místa činu, nemohl se obžalovaný v době vzniku požáru nacházet na místě činu. Podle lokalizace mobilního telefonu obžalovaného se měl tento nacházet na místě činu v době 8:02 - 8:19 hod., přičemž v čase 8:02 - 8:15 hod je na mobilním telefonu obžalovaného zaznamenána datová komunikace, aniž by bylo zjištěno, zdali byl obžalovaný na internetu či zda byl telefon na datech sám. Poté byl mobilní telefon obžalovaného lokalizován až v 9:01 hod mimo místo činu. Obžalovaný má za to, že nebylo vyvráceno jeho tvrzení, že v době, kdy byl jeho mobilní telefon lokalizován u Hasovy ulice, se měl pohybovat venku a schovávat se ve svých paranoidních bludech ve křoví. Nalézací soud se dále nevypořádal s rozporem ve výpovědi svědkyně [příjmení], která v hlavním líčení uvedla, že měla obžalovanému volat, hovořit s ním měla údajně mj. o událostech souvisejících s úmrtím poškozené a obžalovaný jí měl sdělit, že děkuje za zprávu a že přijde v 10 hod. večer, když v přípravném řízení naproti tomu uvedla, že v době evakuace se mu snažila dovolat, ale to měl telefon nedostupný, pak už ho nesháněla. Výpověď svědkyně z přípravného řízení podporuje a naopak její výpověď z hlavního líčení vyvrací výpis hovorů z mobilního telefonu obžalovaného, kdy v čase 12:32 a 13:46 hod měla od operátora přijít SMS zpráva, že se obžalovanému svědkyně [příjmení] snažila dovolat. V neposlední řadě se nalézací soud nevypořádal se skutečnostmi týkajícími se výpovědi svědka [příjmení] a zprávou, kterou mu měl obžalovaný údajně psát. Z provedeného dokazování vyplývá, že údajná zpráva měla přinejmenším zčásti obsahovat nepravdivá tvrzení. Lze poukázat na to, že svědek [příjmení] mluvil o všem spontánně, dokonce i o zprávách, které měl v mobilním telefonu uložené, jen předmětnou zprávu musel číst jak v přípravném řízení, tak i hlavním líčení z jím připravených poznámek. I kdyby se připustilo, že předmětná zpráva existovala, je nutno poukázat

na skutečnost, že v době, kdy měl obžalovaný údajně tuto zprávu svědkovi [příjmení] odeslat, se již jednalo o veřejně známou informaci, kdy tato informace byla publikována již v 11:43 hod (srov. článek ze serveru novinky.cz). Nelze vyloučit, že obžalovaný byl v tuto dobu na internetu a přečetl si to. Nebyla rovněž dostatečně objasněna motivace svědka [příjmení] k případné nepravdivé informaci, kdy obžalovaný uváděl, že na něj podával v souvislosti s návykovými látkami podnět ke [příjmení]. To, že nebyl stíhán ani odsouzen, nevylučuje možnou motivaci msty svědka [příjmení] vůči obžalovanému, zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že v době, kdy měl podávat svou první výpověď, byl již obžalovaný veden jako osoba obviněná a byl vzat do vazby. V poslední řadě obžalovaný namítá, že nebylo prokázáno, že by při usmrcení poškozené byl použit šroubovák, když z ohledání místa činu (byť poškozené) i odborného vyjádření, které zkoumalo krevní stopy, vyplývá, že na předmětném šroubováku nebyly nalezeny rozsáhlé krevní stopy jako v případě nožů, ale toliko kapky krve, které rozhodně nemohly vzniknout při použití šroubováku k usmrcení poškozené.

9. K problematice posouzení duševního stavu obžalovaného obhajoba zdůrazňuje, že svědek [jméno] v přípravném řízení popsal stav obžalovaného v době před svým odjezdem jako v podstatě extrémní, nepřičetný, s psychotickými příznaky, kdy byl obžalovaný pod vlivem drog, přičemž dle výpovědi svědka jej takto viděl přestřeleného poprvé. Svědek [jméno] dále vypovídal před soudem dne 4. 12. 2020, přičemž do té doby se opakovaně nedostavoval na předvolání k hlavnímu líčení, a předveden prostřednictvím policejního orgánu byl v podstatě až na závěr, po výslechu téměř všech svědků a znalců. V hlavním líčení svědek [jméno] ve své výpovědi v porovnání se svými výpověďmi z přípravného řízení náhle otočil a ohledně podstatných okolností týkajících se stavu obžalovaného svoji výpověď diametrálně změnil. Přestože svědek [jméno] o stavu obžalovaného ke dni 2. 5. 2019 vypovídal odlišně oproti přípravnému řízení, nalézací soud tento rozpor v hlavním líčení zcela ignoroval, a jako podklad pro své rozhodnutí vzal pouze výpověď svědka [jméno] učiněnou v hlavním líčení dne 4. 12. 2020, čímž dle názoru obhajoby zcela rezignoval na svou povinnost zakotvenou v § 2 odst. 5 tr. řádu (srov. rozh. Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 357/2009). Přitom, jestliže se svědek [jméno] nezajímal o články o obžalovaném, otázkou zůstává, jak přišel vůbec na téma tzv. toxické psychózy, o níž spontánně mluvil, a jak věděl, že o tomto má vůbec hovořit. V souvislosti s tvrzením svědka [jméno], že dle jeho názoru obžalovaný nebyl v toxické psychóze, je nutno zdůraznit, že tento svědek takto hovořil v souvislosti s údajným útokem na poškozenou [příjmení]. Jak vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Tdo 791/2019, povinnost vypovídat jako svědek znamená uvést pravdivě všechno, co je svědkovi známo o všech skutečnostech důležitých pro trestní řízení, tedy o trestném činu, pro nějž se toto řízení vede, o jeho pachateli nebo o jiných okolnostech významných pro řízení. Z výpovědi svědka mají význam jen skutečnosti jím vnímané a sdělené, nikoli svědkovy úsudky, hodnocení skutečnosti a dohady. Svědkovi nepřísluší hodnocení faktů, zejména pak takových, na kterých neměl účast jako jedinečná a nezaměnitelná individualita. Ze svědecké výpovědi proto mají důkazní význam jen sdělení o skutečnostech, nikoli jejich hodnocení svědkem. V souvislosti s jednáním uvedeným pod bodem III. napadeného rozsudku lze poukázat na další rozpory v tvrzeních svědka [jméno] ohledně údajné zprávy, v níž měl údajně obžalovaný tomuto svědkovi psát, že zabil svoji bytnou. Úvodem je nutno předeslat, že z provedeného dokazování vyplývá, že obžalovaný žádnou svoji bytnou nezabil. Dále dle jeho výpovědi z přípravného řízení mu měl obžalovaný napsat, že něco udělal, co ale nenapsal, nebo to svědek neviděl, svědek poté konverzaci smazal a šel spát, následujícího dne ho kontaktovala policie. Ve své druhé výpovědi v přípravném řízení uvedl, že si nepamatuje, co měl obžalovaný psát, že udělal. Naopak v hlavním líčení již svědek vypovídal jinak, a to nejdříve v tom smyslu, že si měl tuto předmětnou zprávu zpětně dohledat, později v tomtéž hlavním líčení však tvrdil, že tu zprávu mu dala přečíst policie poté, co ji vytáhla z jeho telefonu. Nalézací soud tento rozpor v hlavním líčení opětovně zcela ignoroval a jako podklad pro své rozhodnutí vzal pouze výpověď svědka [jméno] učiněnou v hlavním líčení dne 4. 12. 2020 s tím závěrem, že předmětná zpráva, ačkoliv ji údajně svědek [jméno] nemazal, nebyla v jeho mobilním telefonu nalezena. Možná motivace ke křivé výpovědi u tohoto svědka je dána tím, že se jedná o osobu trestně

stíhanou, exekučně zatíženou a dlouhodobě užívající drogy. Jak dále vyplývá z předložené komunikace mezi ním a svědkyní [příjmení] v rámci hlavního líčení dne 27. 10. 2020, svědek [jméno] o obžalovaném uváděl svědkyni [příjmení] nepravdivé informace, a to takové, které obžalovaného jako člověka špinily. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tz 107/98 a sp. zn. 7 Tz 84/69 a rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 2 To 46/2013 odvolatel v souvislosti s hodnocením výpovědi svědka [jméno] nalézacímu soudu vytýká, že jeho závěr, že nebylo prokázáno, že si obžalovaný vzal extrémní množství drogy, z provedeného dokazování jednoznačně nevyplývá, a je tedy v extrémním rozporu s provedenými důkazy. Pokud se jedná o to, kdo, kde a jakým způsobem viděl obžalovaného či s ním komunikoval poté, co měl být spáchán čin spočívající v usmrcení poškozené, obhajoba oproti závěrům soudu prvního stupně uvádí, že jediný prokazatelný telefonický hovor mezi svědkyní [příjmení] a obžalovaným proběhl až cca 12 hodin po činu, a to v délce 41 sekund, kdy lze jen stěží na základě tohoto určit, zda je někdo schopen poznat, jestli je druhá osoba pod vlivem drog a případně nakolik. Pomine-li se skutečnost, že svědkyně si v přípravném řízení nepamatovala, o čem s obžalovaným hovořili, naproti tomu v hlavním líčení si to již pamatovala, tak jako tak z jejích výpovědí vyplývá, že na obžalovaném nikdy nepoznala, že bere drogy. Z jejích výpovědí je dále patrné, že obžalovaný měl být nervózní, v čemž si protirečí, když na druhou stranu uváděla, že se choval normálně. V souvislosti s halucinacemi a bludnými produkcemi je nutno poukázat na podstatné skutečnosti, které vyplývají z provedeného dokazování, a které nalézací soud zcela vytěšňuje ze svých úvah, a to že svědek [příjmení] u obžalovaného zaznamenal typický případ persekčního bludu stejně jako poškozená [příjmení] u obžalovaného popisovala projevy halucinací. Z protokolu o zadržení obžalovaného vyplývá, že tento byl zadržen dne 3. 5. 2019 v 17:00 hod., přičemž nebylo určeno, zdali byly či nebyly u obžalovaného zřejmé známky zranění, nemoci, požití alkoholu či drog. Lékařské vyšetření a odběr moči a krve obžalovaného následovaly až dne 4. 5. 2019 v cca 00:30 hod, tj. více než 40 hodin po době, ve vztahu k níž je nutno posuzovat stav obžalovaného. Je nutno zdůraznit, že již tehdy obžalovaný měl uvést, že po době činu, která byla stanovena na 2. 5. 2019 v 7:50 hod., nepožil žádnou drogu. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie č. 9873 ze dne 30. 8. 2019, který podal znalec ing. [příjmení] [jméno], vyplývá, že u obžalovaného byla v jeho odebraných vzorcích zjištěna koncentrace metamfetaminu 160 ng/ml, amfetamin 24 ng/ml. Hlavní příznaky intoxikace přitom zmizí za 8-24 hodin. Droga nemá fyzické abstinenci příznaky (někdy může být pocíťován jen slabý pocit nedostatku), dávky se nemusí zvyšovat. Pervitin ale vyvolává silnou psychickou závislost. Pokud se jedná o požití pervitinu obžalovaným, z žádného provedeného důkazu nevyplývá, že by obžalovaný měl požit pervitin mezi 2. 5. 2019 v 8:00 hod. a dobou svého zadržení dne [datum] v 17:00 hodin.

10. V trestní věci obžalovaného bylo zpracováno několik znaleckých posudků k posouzení jeho duševního stavu. S poukazem na judikaturu Ústavního soudu vztahující se ke znaleckým posudkům a jejich hodnocení (nález sp. zn. III. ÚS 299/06), odvolatel zdůraznil, že v případě prvního nebyli k podání znaleckého posudku přizváni znalci s příslušnou specializací, ačkoli z provedeného dokazování vyplývá, že obžalovaný měl být v době projednávaných skutků pod vlivem pervitinu. Stanovení stupně drogové závislosti je pak významné i pro posouzení ovládacích a rozpoznávacích schopností pachatele. Za podstatné je třeba považovat i to, že posudek byl včetně jeho dodatku zadán v počáteční fázi trestního řízení, kdy obsahem spisu nebyla významná část shromážděných důkazních prostředků. První znalecký posudek dále obsahuje odvolatelem podrobně citované nepravdivé vstupní údaje, což má za následek, že znalci k jeho zpracování přistupovali rozhodně nikoli objektivně a nestranně. Pokud se jedná o samotné vyšetření obžalovaného, k tomuto se obžalovaný v rámci své výpovědi vyjádřil tak, že tato zcela zásadní fáze pro přípravu tohoto posudku, tj. explorační neprobíhala způsobem, na základě něhož by byla možná být označena jako validní, což koneckonců při svém výsledku připustil i znalec [příjmení] [příjmení]. Psychologické testy, resp. výsledky, které z nich vyvodil znalec psycholog, postrádají podle obhajoby přezkoumatelnost. Pokud se jedná o závěry psychiatrického posudku, není zřejmé, zdali znalec postupoval v souladu s MKN-10, podle níž se stanovují diagnózy nemocí, včetně těch duševních.

Z posudku vyplývá, že závěry o sexuální deviaci jsou založeny na písemném projevu obžalovaného a na výpovědích svědků. Nelze než konstatovat, že takové závěry postrádají přezkoumatelnost, zvláště přihlédně-li se k tomu, že jako vstupní data byly označeny rovněž nepravdivé údaje, a některá byla dokonce zcela vynechána. Dále je nutno připomenout, jakým způsobem byla usmrcena poškozená, kdy nebyly na těle poškozené nalezeny žádné známky jakéhokoliv sexuálního násilí, usmrcena byla kombinací bodných či bodnořezných ran a tupého násilí, čímž se tento mechanismus nijak nevymyká jiným usmrcením, kdy byly spáchány vraždy podobným způsobem a jejich pachatelé nebyli žádní útoční agresivní sadisté. Pakliže znalec [příjmení] diagnostikoval u obžalovaného útočný agresivní sadismus, pak popírá své vlastní odborné názory. Porovná-li se popis skutků, které jsou obžalovanému kladeny za vinu, je zcela evidentní, že vymezení agresivního útočného sadismu tak, jak jej obecně prezentuje znalec [příjmení], ani v nejmenším neodpovídá projednávané věci, naopak odpovídá zcela běžným znásilněním. Z provedeného dokazování vyplývá, že zpráv se sexuálním podtextem měly být lidově řečeno, „mraky“, a to po poměrně dlouhou dobu, a přesto se po celou tuto dobu obžalovaný nedopustil žádného brutálně sexuálního napadení žen.

11. Dalším ze znaleckých posudků byl v řízení před soudem prvního stupně opatřený revizní znalecký posudek znaleckého ústavu Psychiatrické nemocnice Bohnice (dále i jen PNB) z oboru zdravotnictví, odvětví sexuologie, psychiatrie, včetně řešení problematiky alkoholu a nealkoholových návykových látek. Znalecký posudek je po formální stránce bez vad a je zpracován znalci s příslušnou specializací. Zároveň byl vyžádán v závěru dokazování, tudíž znalci měli k dispozici všechny dostupné podklady pro jeho zpracování. Obžalovaný přitom se znalci při vyšetření spolupracoval. Výčet podkladů neobsahuje žádné hrubě zkreslené či nepravdivé údaje, vedle výpovědi obžalovaného jsou k jednotlivým skutkům uvedeny i výpovědi svědků či poškozených. Pokud se jedná o samotnou metodologii zpracování znaleckého posudku, znalci přezkoumatelným způsobem pracují s diagnostickými kritérii MKN-10, jejichž teoretický rozbor ve svém posudku uvádějí. Na str. 49 a násl. se pak zabývají samotným určením diagnózy, kdy vysvětlují, že nebyli v závěrech jednotní, a jak, proč a k jakému závěru dospěli. Dlužno dodat, že ze čtyř znalců sexuologů byli dva pro sexuální deviaci, jeden nikoliv, jeden neměl názor. Zároveň na str. 53 znalec [příjmení] [příjmení] vysvětluje své odlišné stanovisko. Znalecký posudek se poté, co učinil vlastní závěry ohledně diagnózy, zabývá i revidovaným posudkem MUDr. [příjmení], a to i s přihlédnutím k vlivu drog na jednání obžalovaného. Za podstatné lze z posudku mj. zmínit to, že dle názoru znalců ústavu z forenzního hlediska není důležité rozlišení mezi akutní intoxikací a toxickou psychózou. Forenzně důležitá je přítomnost bludů a halucinací, které mají vliv na chování a emoční prožívání - tyto se mohou vyskytnout jak u prosté akutní intoxikace, tak i u toxické psychózy.

12. Nálezacímu soudu bylo rozsudkem Vrchního soudu v Praze uloženo, aby dokazování doplnil revizním ústavním znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se specializací na toxikomanii a sexuologii, případně psychologie. Byť bylo vrchním soudem uloženo, aby městský soud přibral znalecký ústav s příslušnou specializací mj. i sexuologie a problematiky návykových látek, tento přibral znalecký ústav, který vykonává činnost pouze v odvětví psychiatrie a psychologie. Zároveň je nutno poukázat na to, že znalecký ústav Ústřední vojenské nemocnice (dále i jen ÚVN) nepřibral ke zpracování posudku ani konzultanta s příslušnou specializací, zejména se pak tato absence specializace projevila v sexuologických závěrech. Pokud se jedná o samotný posudek, tak reviduje (resp. pouze kritizuje) pouze znalecký posudek znaleckého ústavu PN [část obce] (dále i jen PNB) a k posudku MUDr. [příjmení] a PhDr. [příjmení] se vůbec nevyjadřuje, pouze přebírá jeho závěry, aniž by sám provedl své vlastní odborné posouzení. Dále je nutno u tohoto posudku poukázat na to, že hned v úvodu, na str. 2 obsahuje nepravdivý údaj, a to, že vlastní vyšetření posuzovaný odmítl. Poté, co tento ústav byl soudem přibrán, se nikdo nepokusil učinit vyšetření obžalovaného, tudíž se jedná o nepravdivý údaj. Byť znalci ve svém posudku uvádějí, že měli k dispozici soudní spis a jejich znalecké zkoumání vychází z předloženého

spisového materiálu, během svého výsledku v hlavním líčení prokázali, že spis v podstatě nečetli nebo nepracovali se všemi relevantními informacemi, či je záměrně ignorovali. K části nazvané odůvodnění je nutno v první řadě uvést k tvrzení znalců ohledně směřování dvou diagnóz, které znalci [příjmení] znalcům [příjmení] vytýkají, že jde přinejmenším zavádějící tvrzení, neboť jak vyplynulo z výsledku znalců v hlavním líčení dne 18. 10. 2022, znalec [příjmení] [příjmení] nesměšoval ony diagnózy, což vedle svého výsledku v předmětném hlavním líčení uváděl i ve svém posudku na str. 52. V každém případě se znalci [příjmení] i PNB se shodli, že psychotické příznaky se vyskytují u obou diagnóz. Znalci [příjmení], ačkoliv jsou si nepochybně vědomi toho, že jim nepřísluší provádět hodnocení důkazů, přičemž výpověď obžalovaného je důkazem, svoji argumentaci mj. staví na hodnocení výpovědi obžalovaného, což je ale v rozporu s ust. § 107 odst. 1 tr. řádu Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. 5 Tdo 1337/2013 konstatoval, že podle ustálené judikatury znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů ani z hlediska jejich věrohodnosti ani v tom směru, zda skutečnost, o níž podává zprávu, je prokázána. Jestliže provedené důkazy, na jejichž podkladě má znalec podat posudek, jsou ve vzájemném rozporu, znalec je povinen vypracovat posudek s ohledem na všechny v úvahu přicházející alternativy (srov. [číslo] Sb. rozh. tr.). Na str. 28 posudku znalci, pokud hovoří o hladině [číslo] ng/ml, vycházejí z již výše uvedeného hrubě zkráceného údaje, který již byl znalcem [jméno] korigován. Znalci [příjmení] dále uvádějí, že objektivní známky, tedy chování a jednání posuzovaného, na psychózu neukazují a že jeho jednání měla účel a cíl, což psychóza nemá. Otázka v této souvislosti zní, jaký účel nebo cíl má vražda osoby jednající v psychotické poruše, pokud zavražděná osoba nese známky klasické, nikoli sexuální vraždy. Dále tito znalci uvádějí, že v případě psychotické poruchy musí být mj. psychotické příznaky objektivně prokázány. Otázka zní, jak lze objektivně prokázat něco, co má někdo jen v hlavě. Nadto diagnostická kritéria klasifikace duševních nemocí nehovoří o tom, že by něco mělo být objektivně prokázáno. Znalci [příjmení] rovněž zmiňují, že údajně rapidní odstup symptomatiky (kdy dle posudku PNB v noci psychotický znásilňuje, ráno již údajně nepsychotický) je medicínsky neuvěřitelný, psychóza se nevypíná z hodiny na hodinu. Dané tvrzení však neplatí pro skutek spočívající v usmrcení poškozené [příjmení], kde jsou zcela jiné podmínky, zejména pak časové. Nadto je jejich závěr poněkud v rozporu s tvrzením MUDr. [příjmení] v hlavním líčení ohledně odeznívání příznaků akutní intoxikace. Podle znalců [příjmení] racionální jednání obžalovaného před činem a po něm údajně psychózu vylučuje, kdy příkladem uvádějí, že zahazuje stopy po činu požárem, odnáší si peníze, manipuluje s výpovědí bytné i policii, racionálně komunikuje se svědky bez známek psychického narušení, vyhledává na internetu informace, kontaktuje obhájkyňu, vyhrožuje poškozené a zasílá jí fotografie - vše cílené a racionální jednání nepsychotického rázu. K tomuto tvrzení je úvodem dlužno předeslat, že je zkopírované z odvolání státní zástupkyně, aniž by alespoň ve výčtu podkladů odkázalo na to, z čeho vychází. K těmto tezím je opětovně nutno zdůraznit, že vyhrožování poškozené a zasílání jí fotografií se týká skutku, u něž se jedná o zcela odlišné podmínky jako v případě skutku poškozené [příjmení]. Jako nepravdivé je nutno považovat tvrzení, že by měl obžalovaný manipulovat s výpovědí bytné i policií, resp. obžalovanému není zřejmé, na základě jakého důkazu takové tvrzení znalci dovozují. Pakliže se jedná o vyhledávání na internetu či kontaktování obhájkyňy, vše se mělo stát až dne 3. 5. 2019, tj. až za více než den poté. Na str. 29 posudku se znalci s odkazem na čtyři posuzující sexuology ztotožňují s diagnostickým závěrem útočného agresivního sadismu, aniž by k tomu přiložili vlastní úvahy. Jako jeden z diagnostických závěrů odkazují na údajné masturbační fantazie jako diagnostický nástroj pro diagnostiku parafílie. Nicméně podle toho, co uvedl znalec [příjmení] ve svém posudku, mu měl obžalovaný sdělovat nějaké představy o svém ponížení, nikoliv o tom, že on někoho ponižuje. Z výše uvedeného je evidentní, že samotné písemné vyhotovení znaleckého posudku ÚVN neodpovídá reviznímu znaleckému posudku a obsahuje nepravdivé údaje či hrubě zkrácené vstupní údaje. V hlavním líčení dne 18. 10. 2022 byli vyslechnuti znalci ke svým posudkům. V případě MUDr. [příjmení] se tento nedostavil, tudíž se k závěrům psychiatrické části nemohl vyjádřit. Pokud se jedná o jednotlivá tvrzení všech zúčastněných, v první řadě je nutno poukázat na skutečnost, že mezi znalci není sporu o tom, že metamfetamin (pervitin) vyvolává

psychotické stavy. Z provedeného dokazování přitom vyplývá, že jednak obžalovaný dne 2. 5. 2019 užil metamfetamin, jednak že dlouhodobě (v řádu let) tento zneužíval. Z výpovědi znalce [příjmení] sice vyplývá, že v případě obžalovaného by bylo možno uvažovat o možném účinku přímého užití návykové látky, tzn. o intoxikaci návykovou látkou, avšak tuto možnost zároveň vylučuje. Pakliže znalci [příjmení] již v úvodu takto hrubě zkreslují vstupní údaje pro formulování svých závěrů, jejich závěry musejí být v důsledku toho zcela vadné. Co se týče požití drogy po činu do zadržení obžalovaného, není prokázáno, že by obžalovaný v předmětné době jakoukoliv drogu užil, tudíž je nutno vycházet ze skutkového děje pro obžalovaného příznivější, a to toho, že v předmětné době drogu neužil. Jak uvedl MUDr. [příjmení], u obžalovaného by přicházela v úvahu možnost akutní intoxikace, která mj. vyvolává rovněž psychotické příznaky. Jak již bylo ale znalci zmíněno, psychotické příznaky znamenají neschopnost se ovládnout.

13. Pokud se jedná o svědecké výpovědi k činu týkajícímu se poškozené [příjmení], ohledně stavu obžalovaného v inkriminované době vypovídal mimo obžalovaného svědek [jméno], a to celkem 3x, když 2x popsal stav obžalovaného jako extrémní, nepřičetný, včetně psychotických příznaků a 1x popsal stav obžalovaného jako normální. Z výpovědi svědkyně [příjmení] vyplývá, že tato popsala oba dva jako zfetované. Z výpovědi svědka [příjmení] se podává, že obžalovaný v cca r. 2017 již měl bludy. Rovněž obžalovaný ve své výpovědi popisoval psychotické příznaky. Z lékařské zprávy o odběru krve a moči a zejména pak znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie vyplývá, že u obžalovaného byl nalezen metamfetamin, kdy odběr moči a krve byl proveden 4. 5. 2019 v 00:30, resp. v 00:40 hodin. Zároveň se z výsledku znalce [jméno] podává, že metamfetamin lze v krvi či moči prokázat 3 dny (tj. 72 hod) od požití. Z těchto důkazů je tedy zřejmé, že onen metamfetamin nalezený v krvi obžalovaného mohl být pozůstatkem požití dne 2. 5. 2019. Z výše uvedených důkazů, které se vztahují k činu poškozené [příjmení], lze učinit závěr, že drtivá většina z nich svědčí pro psychotickou poruchu, jedna osamocená výpověď svědka [jméno] je proti. Opakovaně je přitom ze strany obžaloby pro podporu přičetnosti obžalovaného argumentováno, že obžalovaný se měl chovat před činem a po činu údajně racionálně. Pokud se jedná o ono údajné založení požáru, které jediné je v blízké časové souvislosti s dobou činu, obžaloba argumentuje, že jde o racionální chování, neboť byly tzv. zahlazovány stopy. Výklad toho, co lze považovat za racionální či nikoliv, je vždy nadán určitým prvkem subjektivnosti. Z provedeného dokazování vyplývá, že v první řadě měla být zapnuta elektrická trouba na 120°C s tím, že do ní měl být dán nějaký smotek textilie a hrnec s poklicí. Sám nalézací soud uvádí, že o možnosti tímto způsobem založit požár, lze přinejmenším diskutovat. O racionalitě takového způsobu založení požáru lze tedy jen stěží hovořit. Pokud se jedná o založení požáru na sedačce, je nutno poznamenat, že nebylo zjištěno, jakým způsobem měl být založen, v každém případě nebylo prokázáno, že by byl použit nějaký akcelerant hoření. Takové, tzv. zahlazení stop“ rovněž nelze považovat za jako zcela racionální, ale spíše jako projev zoufalství. Obžaloba dále staví na argumentaci, že se obžalovaný měl údajně chovat před činem racionálně tak, že si měl balit věci ze svého bytu, což bez dalšího přebírá i nalézací soud ve svých dotazech znalcům [příjmení] uvedené argumentaci obžaloby je nutno v první řadě poukázat na to, že z úředního záznamu o pohybu vozidla obžalovaného vyplývá, že toto vozidlo bylo zachyceno v pohybu dne [datum] v 7:4 6:41 hod., kdy jako možný čas příjezdu na místo je udán čas 7:50 hod. Čas odjezdu je pak stanoven na 8:40 hod, s tím, že do uvedeného časového rozmezí je nutno dále započítat i dobu parkování a příchodu k domu, kde bydlel obžalovaný a poškozená. Z lokalizace mobilního telefonu obžalovaného se dovozuje, že mobilní telefon obžalovaného byl v místě činu zachycen v čase 8:02:26 hod. Z výpovědi obžalovaného vyplývá, že měl u sebe peníze z bytu, které měl schované v krabici a měl na sobě jiné boty, než co měl předchozí den. Svědkyni [příjmení] měl sdělit, že ráno v bytě byl, ale nedokázal to časově zařadit. Dále popsal své paranoidní stavy poté, co měl opustit dům, v němž bydlela poškozená [příjmení]. S ohledem na prokázaný pohyb obžalovaného je evidentní, že tvrzení svědkyně [příjmení] o tom, že jí měl obžalovaný říci tento časový údaj, zcela neodpovídá realitě. Je nepochybné, že v bytě svědkyně [příjmení] a v pokoji obžalovaného by se našly krevní stopy odpovídající tomu, jak to vypadalo na místě činu, zejména lze hovořit o klikách

dveří (od krvavých rukou), podlaze od podrážek bot apod. Z provedeného dokazování tak dle názoru obžalovaného zcela jednoznačně vyplývá, že v bytě svědkyně [příjmení] byl předtím, než měla být usmrcena poškozená [příjmení]. V každém případě z provedeného dokazování tuto variantu nelze vyloučit jako nereálnou. Další údajně racionální jednání spočívá v údajné zprávě svědkovi [příjmení], kde se měl obžalovaný tomuto svědkovi svěřit, co měl udělat. Z provedeného dokazování, zejména pak výpovědi tohoto svědka ve spojení se skutečným způsobem usmrcení poškozené vyplývá, že zpráva zcela nekoresponduje skutečnému stavu věci. Pakliže tedy obžalovaný tuto zprávu poslal, tak v tuto dobu musel být buď zcela mimo nebo je úplně debil. Z provedeného dokazování vyplývá, že obžalovaný je inteligentní člověk, tj. debilitu je možno vyloučit. Poukázat lze rovněž na zprávu, kterou měl psát obžalovaný dne 2. 5. 2019 v 13:49 hod své matce, poškozené [příjmení] s textem: Tak už jsem se probral, no to si ponesu následky, má vina. Z provedeného dokazování tak vyplývá, že v době cca 7:00 (příp. 7:20 hod) dne 2. 5. 2019 až do cca 24:00 hod dne 2. 5. 2019, tj. [číslo] hodin, žádný ze svědků obžalovaného neviděl, resp. žádný takový svědek nebyl ztotožněn. Nikdo přitom netvrdí, že by obžalovanému úderem blesku, resp. z minuty na minutu, skončila psychóza. Naopak obžalovaný uvádí, že mu příznaky intoxikace měly odeznívat postupně a z žádného důkazu nevyplývá opak. Lze poukázat i na to, že i v případě skutku poškozené [příjmení] ony psychotické příznaky, mj. popisované i touto poškozenou, probíhaly v průběhu noci a teprve kolem desáté jí měl obžalovaný napsat, že se probral.

14. Z provedeného dokazování ve vztahu ke skutku ad III. dále vyplývá, že údajné vyhledávání informací na internetu obžalovaným mělo proběhnout dne 3. 5. 2019 v 7:30 hod, tj. cca 23 hodin po době, kdy měla být usmrcena poškozená a psaní zpráv obhájkyňi mělo proběhnout dne 3. 5. 2019 v cca 15:19 hod, tj. cca 31 hodin. Argumentace obžaloby ohledně údajně racionálního chování obžalovaného po činu spočívající ve psaní zpráv obhájkyňi či vyhledávání na internetu zcela ztrácí své opodstatnění. Naopak závěry znalce [příjmení] [příjmení] ohledně racionality či iracionality případného jednání obžalovaného jsou v souladu, či rozhodně nejsou v rozporu s provedenými důkazy a logicky na ně navazují. Z vyjádření MUDr. [příjmení] ohledně této problematiky přitom zcela zřetelně vyplývá, že tento se v prvé řadě snaží nade všechnu pochybnost potlačit vliv prokázané intoxikace, což je patrné z jeho odpovědí, kdy neustále vliv metamfetaminu zatlačuje do pozadí, dokonce intoxikaci staví toliko do roviny pravděpodobnosti a činy obžalovaného přičítá jeho osobnosti. Dále je nutno znovu poukázat na to, že jediné prokazatelné bezprostřední jednání navazující na usmrcení poškozené bylo zapálení bytu a pohyb obžalovaného z místa, kde se měl skutek odehrát. Žádné jiné jednání bezprostředně nenavazuje, nadto některé se ani nestalo. Opětovně je nutno zdůraznit, že znalec [příjmení] [příjmení] zkresluje, nezná či ignoruje vstupní údaje pro zpracování znaleckého posudku.

15. Naprosto nepřezkoumatelnými jsou pak závěry znalců [příjmení] v otázkách sexuologie, když v podstatě pouze odkazují na závěry jiných znalců, aniž by doložili své vlastní úvahy či odborné závěry s tím, že nejsou sexuologové a nemají důvod některým znalcům nevěřit, dokonce s dovětkem, že znalci [příjmení] [příjmení] či MUDr. [příjmení] měli uvést, že v případě skutku usmrcení poškozené [příjmení] jde o sexuální vraždu, což je nepravdivé tvrzení. Nic takového z posudku PNB nevyplývá. Dokonce ani sám znalec [příjmení] [příjmení] tuto skutečnost výslovně neuvedl. Rovněž lze mj. poukázat na to, že pakliže znalci [příjmení] odkazují na znalecké posudky MUDr. [příjmení] a PhDr. [příjmení] zpracované v počátku trestního řízení bez znalosti zásadních věcí ve spise uvedených, a pouze jim přitakávají, aniž by sami pracovali se spisem a své závěry se spisem porovnali, nelze než dodat, že takové přitakávací závěry mohou být jen stěží validní. Rovněž jako absurdní lze považovat, pokud znalci [příjmení] či MUDr. [příjmení] hovoří ve své podstatě o nějaké latentní deviaci. Duševní poruchu, mj. i sexuální deviaci, buď máte či nemáte. V souvislosti se znaleckými posudky je zásadním problémem skutečnost, že ani znalci [příjmení] ani znalci [příjmení] [příjmení] a znalec [příjmení] [příjmení] nerozlišují mezi jednotlivými činy, kdy lze např. poukázat na ono údajné vydírání poškozené [příjmení], které tito znalci diagnostikují jako útočně agresivně sadistické, ačkoliv vydírání zveřejněním intimních fotografií na internetu, kterých jsou

zejména v poslední době mraky, nemá nic společného s útočným sadismem. Takto je to i v případě činu poškozené [příjmení], u které, ačkoliv se jedná o násilné usmrcení nijak se nevymykající jiným násilným usmrcením způsobeným obdobným mechanismem, znalci přisuzují obžalovanému v důsledku psaní jakýchsi zpráv sexuální deviaci. Závěrem lze k posudku ÚVN uvést, že znalci hrubě zkreslovali vstupní údaje či některé podstatné zcela ignorovali. Pakliže nalézací soud dále uvádí, že nemá důvod závěry revizního znaleckého posudku zpochybňovat či rozporovat, nehodnotí tento posudek v souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 299/06. Již po přibrání znalců [příjmení] vznesl obžalovaný dne 21. 12. 2021 námitky podjatosti, v nichž konkrétně rozvedl, v čem spatřuje podjatost znalců, mj. ze vztahu MUDr. [ulice] a MUDr. [příjmení], rovněž poukázal na negativní vztah mezi obhájkyňou obžalovaného a MUDr. [příjmení], přičemž nalézací soud tyto námitky zamítl. Proto obžalovaný opětovně vznáší námitky podjatosti proti znalcům [příjmení] [jméno]. [příjmení] a MUDr. [příjmení] a znaleckému ústavu ÚVN a rovněž podjatosti vůči znalci [příjmení] [příjmení], a to s ohledem na jeho postoje k deviantním pachatelům vražd.

16. Uvádí-li nalézací soud, že musel ve svém hodnocení kriticky nahlížet na výpověď MUDr. [příjmení], který měl v podstatě prezentovat své názory, není dané tvrzení zcela pravdivé, neboť podstatná část diskuse mezi znalci se vedla o vlivu metamfetaminu na jednání obžalovaného, u nějž ve znaleckém ústavu PNB nebylo sporu. Rovněž není zcela pravdivé, že by MUDr. [příjmení] prezentoval své vlastní názory, pakliže rozporoval diagnózu útočného agresivního sadismu. Závěr ústavu byl zcela jednoznačný, byť byl dosažen kompromisem, a závěr zněl, nejedná se o agresivní útočný sadismus, nýbrž poruchu sexuální preference doposud nespecifikovanou. MUDr. [příjmení] v žádném případě nezpochybňoval závěr ústavu, nezpochybňoval diagnózu stanovenou ústavem PNB, ale rovněž nemohl prezentovat závěr dvou sexuologů ústavu, když závěr ústavu byl odlišný.

17. Rovněž je nutno odmítnout kritiku nalézacího soudu vůči znaleckému ústavu PNB ohledně toho že se MUDr. [příjmení] odmítl vyjádřit k motivaci k jednání obžalovaného s odůvodněním, že to nespadá do kompetence psychiatra. Motivaci k jednání posuzuje výhradně psycholog, nikoliv psychiatr. Psychiatr posuzuje, zdali je u posuzovaného přítomna duševní porucha či nikoliv, a pokud ano, zdali má či nemá tato porucha vliv na jednání posuzovaného. Pakliže se znalec [příjmení] [příjmení], který dle svého prohlášení v hlavním líčení není sexuologem ani psychologem, vyjadřoval k možné motivaci jednání obžalovaného a k sexuální deviaci, překročil své kompetence, neboť znalec psychiatr se má odborně vyjadřovat jen v rámci své odbornosti. Pokud nalézací soud uvádí, že možnost vzniku toxické psychózy u obžalovaného zcela vylučuje, pak zapomíná, že je stále zde možnost akutní intoxikace se stejnými forenzními důsledky. Obžalovaný je toho názoru, že možnost akutní intoxikace s psychotickými příznaky na základě provedení dokazování vyvrácena nade všechnu pochybnost nebyla.

18. Stran právní kvalifikace, v odůvodnění napadeného rozsudku absentují jakékoliv bližší úvahy nalézacího soudu, na základě čeho dospěl k závěru o naplnění znaku spáchání vraždy s rozmyslem. Obžalovaný je toho názoru, že za předpokladu, že by byl pachatelem činu pod bodem III., nebylo prokázáno, kdy, kde a za jakých okolností se s poškozenou [příjmení] předmětného dne setkal, co a proč se vlastně stalo, když je zřejmé pouze to, že poškozená [příjmení] byla usmrcena.

19. Ačkoliv z právní věty dále vyplývá, že nalézací soud shledal u obžalovaného naplněny oba znaky kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. i) tr. zákoníku, z odůvodnění napadeného rozsudku je naopak zřejmé, že se zabývá pouze naplněním znaku zvlášť trýznivým způsobem. Tento podle něj vyplývá ze samotného provedení činu, kdy u poškozené byly zjištěny známky obrany, tedy byla v době útoku při vědomí minimálně v počátečním stádiu, cítila bolest a uvědomovala si bezvýchodnost své situace. Pokud nalézací soud shledal rovněž naplnění znaku spáchání vraždy zvlášť surovým způsobem, pak s ohledem na absenci jakéhokoliv odůvodnění je v této části rozsudek nepřezkoumatelný. Obžalovaný je nicméně toho názoru, že nebylo prokázáno ani spáchání činu zvlášť trýznivým způsobem. Nalézací soud v podstatě dovozuje tento způsob provedení činu jen ze skutečnosti, že minimálně v počátečním stadiu byla

poškozená při vědomí, cítila bolest a uvědomovala si bezvýchodnost své situace. Taková úvaha nalézacího soudu je však dle názoru obžalovaného nesprávná. O zvlášť trýznivý způsob půjde tehdy, jestliže oběť je vystavena bolestem na hranici snesitelnosti trvajícím třeba i po kratší dobu, nebo sice méně intenzivním, ale zato déle trvajícím, které velmi citelně zasahují celou osobnost poškozeného. Usuzovat na něj lze z takových okolností, které charakterizují subjektivní neúměrně krutě pocíťované prožitky oběti, jež vnímala od doby, kdy na ní pachatel začal uskutečňovat vražedný mechanismus, až do okamžiku její smrti. Rozhodné pro tuto zvlášť přítěžující okolnost jsou vnímání a prožívání bolestivosti při utrpených zraněních a vypjatosti psychického prožívání traumatu smrti, a to v míře velmi intenzivní, v níž oběť prožívala důsledky útrap, jimž byla vystavena (srov. např. rozh. Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 462/2014). Jestliže poškozená [příjmení] byla již po počáteční fázi útoku obžalovaného zjevně v bezvědomí, nemohla být po použití dalšího vražedného mechanismu vystavena takovým fyzickým či duševním útrapám, které by bylo možno označit za zvlášť trýznivé, a které by zakládaly znak kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. i) tr. zákoníku (srov. rozh. Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1188/2018). Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a výsledku znalců [příjmení] [příjmení] a MUDr. [příjmení] v hlavním líčení vyplývá, že nelze s jistotou určit, jaká zranění byla způsobena jako první, kdy lze pouze usuzovat, že tupé násilí předcházelo ranám způsobeným ostrým nástrojem. Rovněž nelze odpovědět na otázku, jak dlouho byla poškozená po začátku útoku ještě při vědomí. Nedá se říct, jak intenzivní byla obrana. Jak dlouho trval útok nelze rovněž stanovit, řádově to nebyly vteřiny. Po bodnořezné ráně na krku nastala smrt velmi záhy, v řádech několika desítek vteřin, do několika málo minut, ale schopnost jednání ustala velmi rychle. Na základě provedeného dokazování tak nelze určit, jak dlouho a jak intenzivně poškozená vnímala napadení své osoby. Byť může být tupé poranění bolestivé, není vyloučeno, že poškozená po krátkodobém zápase, při němž utrpěla obranná zranění, utrpěla tupou ránu, po níž ztratila vědomí a dále již útok nevnímala.

20. Obžalovaný je dále toho názoru, že rovněž nebylo prokázáno nalézacím soudem neodůvodněné provedení činu zvlášť surovým způsobem. Spácháním trestného činu vraždy zvlášť surovým způsobem se rozumí vražedný útok s extrémně vysokou mírou brutality, která se podstatně vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu. Jako „zvlášť surový“ bude možno označit útok vyznačující se extrémně vysokou intenzitou, výraznou brutalitou, provázený nezřídka užitím většího počtu nástrojů nebo mechanismů. Přitom bude vždy třeba přihlížet k tomu, že spáchání trestného činu vraždy v sobě nutně obsahuje určité prvky surovosti. Musí tedy jít o takovou míru surovosti, která se výrazně vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu. Typicky to bude takový způsob útoku, který je spojen s ubíjením oběti a nápadnější devastací jejího těla (např. vražda provedená ukopáním nebo rozdupáním hlavy oběti anebo vražda provedená nejprve zasazením většího množství bodných ran a poté škrcením oběti, popř. vražedný útok sekýrou, při kterém byla téměř oddělena hlava oběti od těla, přičemž oběti byly zasazovány i další rány do různých částí těla apod.). Srov. SR, 1995, č. 17 (ŠAMAL, Pavel. § 140 (Vražda). In: ŠAMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1476-1477, marg. č. 22)

21. Pokud v případě poškozené [příjmení] jde o použité mechanismy vzniku zranění, lze hovořit o dvou. Jednak zranění způsobená bodnořeznými nástroji, kdy na místě činu byly nalezeny dva nože, které nesly známky použití k usmrcení poškozené. Z provedeného dokazování ale rozhodně nevyplývá, že by byl použit předmětný šroubovák, jednak tomu nenasvědčují krevní stopy na tomto nástroji, zejména pak skvrnky na rukojeti, v porovnání s ostatními užitými nástroji, tj. oběma noži, kdy ony skvrnky lze rovněž velmi dobře vysvětlit tak, že krev poškozené na onen šroubovák např. stříkla. To, že se něco našlo na místě činu, neznamená, že to bylo použito k útoku na poškozenou. Je tedy otázkou, na základě čeho nalézací soud dospěl k závěru, že předmětný šroubovák byl pravděpodobně použit k útoku na poškozenou. Pokud se jedná o druhý mechanismus, a to zranění způsobená tupým násilím, je zcela evidentní, že na základě provedeného dokazování lze zcela jistě říci pouze to, že tato poranění vznikla údery pěstí.

22. Z právní věty výroku rozsudku dále vyplývá, že obžalovaný měl mj. spáchat vraždu z jiné zavrženíhodné pohnutky ve smyslu ust. § 140 odst. 3 písm. j) tr. zákoníku. Ze skutkové věty výroku se mj. podává, že obžalovaný měl vniknout do bytu poškozené [příjmení] v úmyslu ji usmrtit a tím zrealizovat své sexuální násilné představy, spočívající zejména ve znásilnění ženy a jejím následném podřezání, kdy ji poté měl fyzicky napadnout způsobem tam popsáným. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Tdo 1334/2008 lze za zvlášť zavrženíhodnou pohnutku považovat pohnutku, jež je v příkrém rozporu s morálkou občanské společnosti a svědčí zpravidla o morální bezcitnosti, zvrhlosti, o bezohledném sobectví, o pohrdavém postoji k základním lidským hodnotám, zejména k lidskému životu. Může sem patřit bezohledná snaha o parazitní způsob života nebo snaha vyhnout se trestní odpovědnosti za předchozí trestnou činnost i za cenu zmaření lidského života nebo pomstychtivost, např. za zákonný zákrok policejního orgánu, za rozhodnutí veřejného činitele apod. Není též vyloučeno spatřovat takovou pohnutku v sexuální zvrhlosti či zvrácenosti, nepatří sem ovšem pohnutka, která má podklad v přirozených citech člověka, např. žárlivost, jednání v afektu, dlouhodobě stresové situaci spol. Zvlášť zavrženíhodná pohnutka je v takových případech jednou z hlavních příčin spáchání trestného činu. Takovou pohnutkou může být i spáchání trestného činu v úmyslu napomáhat tím zločinnému spolčení. Pokud byla pohnutka pachatele vyvolána biologicky, bez viny pachatele, a pramenila z jeho deviantního pudového založení (např. některé sexuální úchytky), nelze ji hodnotit jako zvlášť zavrženíhodnou pohnutku.

23. Se závěry nalézacího soudu ohledně zavrženíhodné pohnutky se nelze ztotožnit hned z několika důvodů. Především je opětovně nutno poukázat na to, že o sexuální vraždě se zde hovoří, ale ani znalci [příjmení], dokonce ani znalci [příjmení], ani MUDr. [příjmení] vraždu poškozené jako sexuální vraždu neoznačili. Podstatné je však to, co věděl obžalovaný ohledně vlivu drog na jeho chování. Maximálně mohl vědět to, že i za předpokladu, že se pod jejich vlivem dopouští sexuálně násilného chování, na druhou stranu rozhodně nemohl vědět, že, za předpokladu jeho pachatelství ve vztahu ke skutku poškozené [příjmení], že někoho pod vlivem drogy zabije, nota bene s absencí jakéhokoli sexuálního násilí. Droga do té doby u něj žádné reálné vražedné sklony nevyvolávala a ani z provedeného dokazování nevyplývá, že by ji za účelem zabíjení kohokoliv obžalovaný užil.

24. Pod bodem III. výroku rozsudku byl obžalovaný mj. uznán vinným zločinem obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku, neboť měl úmyslně způsobit obecné nebezpečí tím, že vydal lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví tím, že zapříčinil požár. Při výkladu znaků objektivní stránky skutkové podstaty tohoto trestného činu se podle dlouhodobé rozhodovací praxe vychází z toho, že úmyslným vydáním lidí v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví se rozumí takové ohrožení nejméně sedmi osob. Obecné nebezpečí vzniká tehdy, když nebezpečí v zákoně uvedené povahy a intenzity hrozí bezprostředně, což znamená výrazné přiblížení se k poruše. Nestací proto, když jednáním pachatele byla vytvořena jen taková situace, v níž obecně nebezpečný následek může sice vzniknout, avšak jen po splnění dalších podmínek, které jsou ještě v moci pachatele nebo jiných osob. Pro stav obecného ohrožení, i když k poruše nemusí vůbec dojít, je typická živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, při nichž vznik poruchy je závislý na nahodilých okolnostech, vymykajících se vlivu pachatele i ohrožených osob. Obžalovaný je však toho názoru, že jednání popsané nalézacím soudem ve skutkové větě výroku napadeného rozsudku a rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku, nevykazuje naplnění zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu, jímž byl uznán vinným. Podle názoru obžalovaného z popisu skutku v první řadě nevyplývá, že by vydal v nebezpečí života nebo těžké újmy na zdraví nejméně sedm osob tak, jak to vyžaduje judikatura, když je zmíněn pouze počet evakuovaných osob z celého objektu a hovořeno dále o blíže nespecifikovaných (alespoň počtem) přítomných osobách, které měly být přímo ohroženy zplodinami hoření. Seznam dotčených osob v úředním záznamu, který vznikl dosud nezjištěným způsobem, rozhodně není seznamem osob, které byly v době požáru ať již v domě na ul. [ulice] či v blízkosti tohoto objektu. Ze seznamu uvedených osob přitom vyplývá, že pouze u jedenácti z nich je uvedeno, „EVAKUACE“, avšak není zřejmé, odkud, resp. z jakého patra. Z odborného vyjádření HZS hl. m. Prahy se podává, že v rámci hasebního zásahu a

následného řešení události bylo z objektu evakuováno cca osmdesát osob. Bližší informace ve smyslu, odkud, kým, jak dospěli k tomuto číslu, či co se rozumí zde uvedeným následným řešením události, absentují. Na základě čeho nalézací soud dospěl k závěru, že v rámci zásahu HZS hl. m. Prahy bylo z budovy prokazatelně evakuováno 81 osob, tedy není zřejmé, v každém případě je však toto skutkové zjištění v rozporu s provedenými důkazy. Dle názoru obžalovaného je pouze mechanicky převzato z obžaloby, aniž by se nalézací soud jakkoliv zabýval jeho správností. Ve skutkové větě nejsou obsaženy ani údaje o možných následcích na životě a zdraví přítomných osob a nejsou zde obsaženy ani údaje o druhu toxických plodin a jejich koncentraci v jednotlivých částech domu. Konkrétnější údaje v tomto směru neobsahuje ani odůvodnění rozsudku nalézacího soudu. Z provedeného dokazování vyplývá, že v této obytné sekci se v té době vyskytovala oznamovatelka požáru, tj. svědkyně [příjmení] a sv. [příjmení], což jsou nájemníci z bytu sousedícího s bytem poškozené. Další osoby z této obytné sekce nebyly identifikovány, resp. žádné takové nebyly zjištěny. Podle názoru obžalovaného, z uvedeného odborného vyjádření je sice zřejmé určité potenciální ohrožení obyvatel domu, avšak k možným dopadům požáru na život a zdraví těchto lidí zmiňuje spíše obecně formulované skutečnosti. Závěrem této pasáže lze uvést, že nalézací soud zůstal zcela nekonkrétní v otázce, kolik obyvatel domu, případně kteří z nich byli bezprostředně ohroženi vznikem následku v podobě těžké újmy a zdraví či smrti, v jaké podobě a z jakých konkrétních příčin.

25. Ke skutku a právní kvalifikaci pod bodem I. výroku rozsudku obžalovaný v první řadě namítá, že v tomto případě nebylo prokázáno naplnění znaku skutkové podstaty v podobě uvedení do stavu bezbrannosti. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 359/2019 a sp. zn. 4 Tdo 1379/2017 poukázal na to, že samotná skutková věta trpí rozporem, když na jednu stranu nalézací soud uvádí, že poškozená [jméno] [příjmení] se de facto nemohla hýbat, na druhou stranu uvádí, že se snažila jednání obžalovaného bránit jeho odstrkováním a voláním o pomoc. Je nutné dále uvést, že ze skutkové věty napadeného rozsudku nevyplývá, o jakou látku se mělo údajně jednat, tudíž nelze říci, jak taková látka působí či nepůsobí na člověka a zdali jí mělo být podáno takové množství, aby skutečně uvedla poškozenou do stavu bezbrannosti. Nalézací soud se z tohoto důvodu opírá o výpověď poškozené, z níž však vyplývá, že se ve stavu bezbrannosti ve smyslu ustanovení § 185 odst. 1 tr. zákoníku nemohla nacházet. Poškozená ve svých výpovědích uvedla, že rychle poté, co měla sníst vánoční cukroví, tak začala být de facto nepohyblivá, resp. necítila nohy a ruce, že se nemohla bránit. Obžalovaný uvedl, že poškozená se mohla normálně hýbat, a to rukama i nohama, kdy si dokonce měla psát sms, tj. byla při smyslech. Skutečnost, že poškozená měla pohyblivé ruce i prsty potvrzuje výpověď svědkyně [příjmení], která uvedla, že jí měla poškozená psát sms, dokonce jí měla napsat, že je v pořádku a že se za hodinu vrátí, což mj. dokladuje, že poškozená měla zachovanou jemnou motoriku rukou. Dále poškozená v přípravném řízení uvedla, že si všechno oblečení svlékla ve vozidle sama, a to bez pomoci obžalovaného. Tj. poškozená evidentně byla schopná psát sms, dokonce ve smyslu, že je v pořádku, a byla schopna si sama svléknout oblečení, z čehož vyplývá, že byla evidentně pohyblivá tak, jak uvedl obžalovaný. Dle skutkové věty měla dokonce poškozená odstrkovat obžalovaného a volat o pomoc. Obžalovaný si je vědom, že i v případě, kdy by nebylo prokázáno, že uvedl poškozenou do stavu bezbrannosti lstí, a tudíž se nejednalo o použití násilí tak, jak je v takových případech vymezuje § 119 tr. zákoníku, z popisu skutku vyplývá i další forma násilí, tj. odstrkování, a tudíž to na právní kvalifikaci ničeho nemění, ale má za to, že pakliže tato skutečnost nebyla prokázána, neměla by být ani součástí popisu skutku. Obžalovaný dále namítá, že se v případě tohoto bodu nalézací soud nedostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi pro vyslovení závěru o jeho přičetnosti.

26. Ohledně výroku o ochranném léčení je třeba vidět, že znalci Psychiatrické nemocnice Bohnice nedospěli k jednoznačnému závěru o existenci duševní poruchy sexuologické a už vůbec ne sexuální deviace typu útočného sadismu. Znalci ústavu toliko uzavřeli, že je zde podezření na duševní poruchu tohoto typu. Naopak, z jejich posudku vyplývá, že teprve v rámci ochranného léčení sexuologického by mělo být zjištěno, zdali obžalovaný svoji sexuální normalitu simuluje, či

nikoliv a případně jakou duševní poruchou sexuologickou trpí. Je tedy zřejmé, že z lékařského hlediska není shoda na tom, zdali obžalovaný vůbec trpí duševní poruchou sexuologickou a už vůbec není shoda na tom, že by se mělo jednat o sexuální deviaci typu útočného sadismu. Jak sami znalci ústavu uvedli, ani popis činů uvedených v obžalobě nepůsobí přesvědčivě sadisticky. Obžalovaný s tím souhlasí, když co se týče znásilnění, která jsou mu kladena za vinu a za něž byl již odsouzen, samotný popis těchto znásilnění odpovídá samotné definici znásilnění a nikterak se popis těchto činů nevyznačuje brutalitou či sadistickými tendencemi. Stejně ve shodě se znalci ústavu obžalovaný uvádí, že i samotný skutek usmrcení poškozené [příjmení] nevykazoval žádné znaky sexuálně motivované vraždy, což uvedl i znalec [příjmení] při svém výsledku v hlavním líčení, a koneckonců to vyplývá i z jeho odborné literatury. Zcela zásadním však zůstává, že bez ohledu na to, zdali trpí či netrpí obžalovaný nějakou duševní poruchou sexuologickou, trestné činnosti se měl dopouštět výhradně ve stavu vyvolaném duševními poruchami způsobenými návykovými látkami. V takovém případě však přichází v úvahu toliko ochranné léčení protitoxikomanické, neboť není zřejmé, jak by ochranné léčení sexuologické řešilo problém obžalovaného s návykovými látkami. Ostatně i sám nalézací soud uvádí, že nebylo prokázáno, že by obžalovaný byl za strážlivá jakkoliv anomální. K otázce nebezpečnosti pobytu obžalovaného na svobodě lze v první řadě uvést, že nebezpečnost pobytu na svobodě je třeba posuzovat podle stavu existujícího v době rozhodování soudu o ochranném léčení. Znalci jednoznačně konstatovali, že jediné, co obžalovaného činí nebezpečným, je užívání drog. Obžalovaný již přes 3,5 roku od drog abstínuje, tj. je strážlivý, tudíž není nebezpečný. Znalci rovněž konstatovali, že obžalovaný je schopen abstinovat a abstinovat chce, tj. neuvedl žádný konkrétní důvod, proč by obžalovaný měl být nebezpečný toliko za předpokladu, že absoluuje léčení. Z ustanovení § 38 odst. 1 a ust. § 96 odst. 1 tr. zákoníku vyplývá, že ukládání ochranného léčení je ovládáno zásadou přiměřenosti. Mezi hlediska přiměřenosti ochranného léčení náleží mimo jiné, nebezpečí, které od pachatele v budoucnu hrozí pro zájmy chráněné trestním zákonem. “Není-li toto nebezpečí dostatečně konkrétní, nehrozí-li aktuálně, postrádá-li nezbytnou míru reálnosti a má-li jen všeobecný a neurčitý charakter potencionálnosti, není splněna podmínka přiměřenosti jeho uložení, a to ani v ambulantní formě. (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 98/2013).

27. K uložení trestu obžalovaný v první řadě namítá, že tento je zcela zjevně nepřiměřený a že nebyly splněny podmínky pro uložení výjimečného trestu. Podle jeho názoru závažnost zvláště závažného zločinu není velmi vysoká ani z důvodu způsobu provedení činu ani pro naplnění více znaků kvalifikované skutkové podstaty. Nebyla splněna ani podmínka, že by trestný čin vraždy byl spáchán v souběhu se zločinem, neboť nebyla prokázána objektivní stránka trestného činu obecného ohrožení. Nalézací soud obžalovanému dále v rozporu se zákazem dvojího přičítání jako přitěžující okolnost přisuzuje u poškozené [příjmení] spáchání tohoto činu s rozmyslem. Obžalovaný dále namítá, že ani druhá alternativně stanovená podmínka pro uložení výjimečného trestu u něj není splněna, když nalézací soud dostatečně nezhodnotil to, zdali k působení na obžalovaného a k jeho nápravě nebude postačovat uložení mírnějšího trestu odnětí svobody, zejména pak s ohledem na skutečnost, že je mu současně ukládáno ochranné léčení v ústavní formě. I pakliže by byly u obžalovaného splněny podmínky pro uložení výjimečného trestu, má za to, že výměra 28 let je zcela zjevně nepřiměřená tomu, za co byl odsouzen. V poslední řadě k výroku o trestu je obžalovaný toho názoru, že je v jeho případě možné využít moderačního práva obsaženého v ust. § 56 odst. 3 tr. zákoníku, když veškerá trestná činnost měla být páchána pod vlivem pervitinu, přičemž bez jeho vlivu je obžalovaný bezproblémový, což potvrzuje i zpráva o jeho chování během výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody, kteroužto obžalovaný přikládá a navrhuje provést jako důkaz.

28. K výroku o náhradě nemajetkové újmy poškozenému nezl. [jméno] [příjmení] ve výši 600.000, - Kč s příslušenstvím obžalovaný uvádí, že poškozený měl být se svým nárokem podle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních, případně měla být přiznána nižší částka. Odvolatel má za to, že zemřelá poškozená byla toliko pěstounkou tohoto poškozeného, přičemž

za celou dobu nedošlo k jeho osvojení. Z dalších, detailně rozvedených důvodů, je zřejmé, že skutečnost, zdali se jednalo mezi poškozeným a poškozenou o osoby blízké, je přinejmenším sporná a měla by být předmětem mnohem podrobnějšího dokazování v rámci občanskoprávního řízení. Nálezací soud v původním rozhodnutí dospěl k závěru, že z provedených důkazů nelze s jistotou říci, jak blízký vztah byl mezi tímto poškozeným a poškozenou, proto přiznal pouze část uplatněného nároku, ve zbytku pak byl poškozený odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Naproti tomu v nyní napadeném rozsudku přiznává tomuto poškozenému plně uplatněnou částku, aniž by svoji změnu postoje adekvátně zdůvodnil.

29. K výroku o náhradě nemajetkové újmy poškozené [jméno] [příjmení] ve výši 200.000 Kč s příslušenstvím obžalovaný namítá, že poškozená měla být za účelem provedení dalšího dokazování zaměřeného na posouzení kvality jejich vzájemného vztahu se svým nárokem podle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Jedině pečlivé uvážení všech kritérií pro určení výše náhrady nemajetkové újmy umožní stanovit její adekvátní kompenzaci. Tvzení a prokázání požadovaných skutečností přitom náleží poškozeným či jejich zmocněnci a soudy nemají povinnost prokazovat je nad rámec, který by byl v rozporu s požadavkem na rychlost a hospodárnost trestního řízení. Uplatněný nárok se opírá v podstatě toliko o tvrzení samotné poškozené [jméno] [příjmení], které je však pro posouzení kvality vzájemného vztahu zcela nedostatečné. Poškozená je ovlivněna rodinnými vztahy, kdy popisování jejího vztahu k poškozené [příjmení] nemůže být bráno hodnověrně, protože to byla její sestra.

30. K výroku o náhradě nemajetkové újmy poškozené [jméno] [příjmení] ve výši 450.000 Kč s příslušenstvím obžalovaný namítá, že poškozená měla být se svým nárokem podle § 229 odst. 2 tr. řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních, a to v té části, která se netýkala částky týkající se zemřelého poškozeného [příjmení]. Z provedeného dokazování vyplývá, že se mělo jednat o švagrovou poškozené [příjmení], žádný bližší rodinný vztah a vzájemné pouto však nebyly prokázány.

31. S ohledem na vše, co bylo výše uvedeno, obžalovaný závěrem navrhuje, aby Vrchní soud v Praze jako soud odvolací napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2022 č. j. 73 T 7/2020-3749 ve výroku o vině a navazujícím výroku o trestu, náhradě škody a nemajetkové újmy a výroku, jímž bylo obžalovanému uloženo ochranné léčení, podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), e), f) tr. řádu zrušil a sám podle § 259 odst. 3 tr. řádu po případném dokazování provedeném ve veřejném zasedání rozhodl rozsudkem v souladu s odvolacími námitkami, popř. podle § 259 odst. 1 tr. řádu věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

32. Poškozené [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] podané odvolání odůvodnily společně prostřednictvím svého zmocněnce. Ve vztahu k poškozené [jméno] [příjmení] se zdůrazňuje, že tato věrohodně popsala standardní vztah se svoji sestrou, kdy nejsou žádné důvody pochybovat o jeho intenzitě. Nálezací soud opominul, že poškozená [jméno] [příjmení] byla zavražděna velmi brutálním způsobem, což mělo vliv na duševní útrapy poškozené [jméno] [příjmení]. Ve vztahu k poškozené [jméno] [příjmení] se namítá, že z výpovědi svědkyně [jméno] [příjmení] a prohlášení poškozené [jméno] [příjmení] jako oběti trestného činu je zřejmé, jak tato poškozená strádala, kdy je třeba rovněž poukázat na skutečnost, že vyklízela byt, ve kterém byla poškozená [jméno] [příjmení] zavražděna, což prohlubuje prožité trauma, smutek a vracení se myšlenek na zemřelou. Jejich vztah lze dovozovat z faktu, že je to poškozená [jméno] [příjmení], kdo se důsledně a svědomitě stará o pozůstalost na úkor vlastního osobního života. Ohledně všech poškozených lze souhrnně konstatovat, že nálezací soud dostatečně nepřihlédl k vysoké závažnosti činu, že nevzal v úvahu obecně sdílené představy o spravedlnosti, kdy je nutno použít princip proporcionality s přihlédnutím s porovnáním částek této náhrady přisouzených v jiných případech. Závěrem je navrženo, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil ve výroci o náhradě nemajetkové újmy, a sám rozhodl tak, že obžalovanému [jméno] [příjmení] uloží povinnost nahradit poškozeným [jméno] [příjmení] částku 450 000 Kč a [jméno] [příjmení] částku 250 000 Kč + částku 400 000 Kč

jako náhradu po zemřelém [jméno] [příjmení], oběma spolu s úrokem z prodlení z těchto částek ode dne 19. 8. 2020 do zaplacení ve výši 8,25% ročně.

33. Vrchní soud v Praze z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, přihlédl přitom i k vadám, které nebyly odvolateli vytýkány, a dospěl k následujícím závěrům.

34. Předně je třeba zmínit, že Vrchní soud v Praze rozhodoval v meritě věci již podruhé, když v prvním případě rozsudkem ze dne 9. 11. 2021 sp. zn. 7 To 86/2021 podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), odst. 2 tr. řádu částečně zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2021 č. j. 73 T 7/2020-3373, a to ve výrocích o vině pod body III, IV. a VII., ve výrocích o trestu, ve výrocích o ochranných opatřeních, ve výrocích o náhradě škody ohledně poškozených [příjmení] zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví a České republiky – Ministerstva spravedlnosti ČR a ve výrocích o náhradě nemajetkové újmy ohledně poškozených [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], a věc nalézacímu soudu ohledně vyjmenovaných bodů vrátil s tím, aby bylo učiněno rozhodnutí nové. Současně Vrchní soud v Praze podle § 259 odst. 3 tr. řádu znovu rozhodl tak, že obžalovanému za trestné činy loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem I., znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), písm. c) tr. zákoníku pod bodem II., znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku pod bodem V. a těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku pod bodem VI. rozsudku, jež zůstaly tímto rozhodnutím nedotčeny, uložil podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání sedmi let, pro jehož výkon jej zařadil do věznice s ostrahou. Dále Vrchní soud v Praze rozhodl, že se podle § 99 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zákoníku obžalovanému ukládá ochranné léčení protitoxikomanické v ústavní formě.

35. Městský soud uvedeným rozsudkem ze dne 29. 4. 2021 uznal obžalovaného vinným pod bodem I. zvláště závažným zločinem loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku, pod bodem II. zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), písm. c) tr. zákoníku, pod bodem III. zvláště závažným zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, pod bodem IV. zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, pod bodem V. přečinem znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku, pod bodem VI. zvláště závažným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, pod bodem VII. zvláště závažným zločinem opilství dle § 360 odst. 1 tr. zákoníku, za což jej odsoudil podle § 360 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání třinácti roků a čtyř měsíců. Podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku byl obžalovaný pro výkon uloženého trestu zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku bylo obžalovanému uloženo ochranné léčení sexuologické v ústavní formě. Podle § 99 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zákoníku bylo obžalovanému uloženo ochranné léčení protitoxikomanické v ústavní formě. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný uznán povinným nahradit poškozeným [příjmení] zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, IČ 4711321, se sídlem Praha 4, Roškotova 1225/1 škodu ve výši xanon-611x a xanon-651x – xanon-160x, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, škodu ve výši 200.000 Kč. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný uznán povinným nahradit poškozeným [jméno] [příjmení], [datum narození], trvale bytem [adresa] na náhradě nemajetkové újmy částku 200.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od 19. 8. 2020 do zaplacení, [jméno] [příjmení], [datum narození], trvale bytem [adresa] na náhradě nemajetkové újmy částku 200.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od 19. 8. 2020 do zaplacení, [jméno] [příjmení], [datum narození] na náhradě nemajetkové újmy částku 100.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od 19. 8. 2020 do zaplacení. Podle § 229 odst. 1 tr. řádu byla poškozená [jméno] [příjmení], [datum narození] odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 229 odst. 1 tr. řádu byla poškozená [jméno] [příjmení], [datum narození]

odkázána s nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byli poškození [jméno] [příjmení], [datum narození], [jméno] [příjmení], [datum narození], a [jméno] [příjmení], [datum narození] odkázáni se zbytkem nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

36. V této fázi procesu lze konstatovat, že v řízení, které předcházelo nyní napadenému i ve věci prvnímu vydanému rozsudku, byly provedeny řádným způsobem veškeré důkazy významné pro objasnění skutečného stavu věci při dodržení všech zákonných ustanovení, jimiž se má zabezpečit právo obžalovaného na řádnou obhajobu a na objasnění věci. Provedené dokazování je proto úplné a řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje takové procesní vady, na něž by bylo nutno reagovat postupem podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu.

37. Procesním nedostatkem byl shledán fakt, že nalézací soud před předložením věci soudu druhého stupně nedoručil opis nyní napadeného rozsudku poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví ani poškozené České republice - Ministerstvu spravedlnosti ČR, které se jako poškozené subjekty připojily s nárokem na náhradu škody, o níž bylo samostatnými výroky i rozhodnuto. Zmíněnou vadu zhojil odvolací soud pokynem k dodatečnému zaslání rozsudků oběma těmito poškozeným před nařízením veřejného zasedání. Návrh na doplnění dokazování hodnocením obžalovaného z výkonu trestu odvolací soud nepovažoval za potřebné, neboť otázce resocializace byla věnována potřebná pozornost v dalších pasážích tohoto rozhodnutí. Pokud jde o nepřítomnost obhájkyne obžalovaného u hlavního líčení při vyhlášení napadeného rozsudku, odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně poukazuje na stanovisko Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. Tpjn 300 [číslo], podle něž nepřítomnost obhájce obviněného, ač šlo o případ nutné obhajoby podle § 36 tr. řádu, v hlavním líčení odročeném jen za účelem vyhlášení rozsudku podle § 128 odst. 3 tr. řádu je podstatnou procesní vadou vyplývající z ustanovení § 202 odst. 4 tr. řádu. Ani taková vada však sama o sobě zásadně není důvodem pro zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu, neboť nemá vliv na správnost a zákonnost přezkoumávané části rozsudku.

38. Podle názoru vrchního soudu platí i v této projednávané trestní věci, že případné zrušení rozsudku soudu prvního stupně s poukazem na zmíněnou vadu by bylo samoúčelné, neboť soud prvního stupně by posléze vyhlásil v zásadě tentýž rozsudek, ovšem jen v hlavním líčení, v němž bude dodržena přítomnost všech osob, jež se musí účastnit hlavního líčení (tj. včetně obhájce obžalovaného). To by pak ničemu neprospělo, rozsudek by byl zrušen jen z ryze formálních důvodů, aniž by došlo k jeho věcnému přezkumu, a ve skutečnosti by tento postup znamenal jen prodloužení trestního řízení a oddálení konečného řešení trestní věci, což je v rozporu se základními principy, na nichž stojí trestní řízení, především v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti trestního řízení, ale též s principem zdrženlivosti a proporcionality a nakonec i s právem na spravedlivý proces a právem na obhajobu, protože by se jen z formálního důvodu znatelně prodloužilo řízení. Jakkoliv tedy je konání hlavního líčení odročeného jen za účelem vyhlášení rozsudku v nepřítomnosti obhájce obviněného, je-li dán důvod nutné obhajoby, podstatnou procesní vadou a nemělo by k ní docházet, nemá tato vada zásadně vliv na správnost a zákonnost rozsudku, neboť se na jeho obsahu městský soud usnesl předtím, než došlo k uvedené vadě.

39. Městský soud v Praze vedl dokazování způsobem a v rozsahu předpokládanými v ustanovení § 2 odst. 5 tr. řádu, když správně postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a při svém rozhodování z takto zjištěného stavu vycházel. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací má provedené dokazování, za úplné a ucelené, když v nezbytném rozsahu bylo prokázáno, že se staly skutky, v nichž jsou spatřovány trestné činy, že tyto skutky spáchal obžalovaný, případně z jakých pohnutek, přičemž náležitým způsobem byly objasněny též podstatné okolnosti mající vliv na posouzení povahy a závažnosti činů, podstatné okolnosti k posouzení osobních poměrů obžalovaného, podstatné okolnosti umožňující stanovení následku, výše škody způsobené trestnými činy a bezdůvodného obohacení i okolnosti, které vedly k trestné

činnosti nebo umožnily její spáchání (srov. § 89 odst. 1 tr. řádu). Co se týče absence výsledku znalecké činnosti [příjmení] [příjmení] u hlavního líčení konaného dne 18. 10. 2022, lze uvést, že jeho přítomnost by byla žádoucí, nicméně jeho nepřítomnost nemá na důkazní situaci žádný vliv, neboť tento znalec byl vyslechnut již v předcházející fázi soudního projednávání a závěry jím vypracovaného posudku jsou plně v souladu se závěry znaleckého posudku ÚVN, jehož zpracovatelé byli v komparaci se znalcem [příjmení] [jméno] v hlavním líčení vyslechnuti. Doplnit dokazování hodnocením chování obžalovaného ve výkonu trestu odnětí svobody nebylo pro relevantní závěry k jeho osobě nijak podstatné, neboť není pochyb o tom, že je-li odštěpen od drog a styku se ženami, lze přepokládat dobré chování.

40. Ve vztahu k významným skutkovým okolnostem postupoval nalézací soud ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, když v souladu s procesní zásadou volného hodnocení důkazů náležitě zhodnotil provedené důkazy na podkladě svého vnitřního přesvědčení, které však bylo zjevně založeno na uvážení všech okolností případu, jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu a ve vzájemných souvislostech. Své logické postupy, na podkladě nichž k těmto závěrům dospěl, městský soud v odpovídajících pasáží odůvodnění rozsudku zdůvodnil tak, jak mu ukládá ustanovení § 125 tr. řádu, stručně a srozumitelně v nich vyložil, které skutečnosti vzal za spolehlivě prokázané a o které konkrétní důkazy tato svá skutková zjištění opřel, a podrobně zde uvedl, jakými úvahami se řídil při hodnocení věrohodnosti a důkazní síly jednotlivých provedených důkazů. Vrchní soud v Praze se se skutkovými závěry Městského soudu v Praze plně ztotožňuje a na tyto závěry rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku jednak bezesbýtku odkazuje, jednak k odvolacím námitkám na podporu přezkoumávaného rozsudku považuje za nezbytné uvést následující. Takto činí i přesto, že obecným soudům adresovaný závazek, plynoucí z práva na spravedlivý proces, promítnutý do podmínek kladených na odůvodnění rozhodnutí, „nemůže být chápán tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument“. Soud druhého stupně se při zamítnutí odvolání (analogicky i toliko při pouhé korekci právní kvalifikace) může omezit i na převzetí odůvodnění nižšího soudu (srov. rozsudek ve věci Helle proti Finsku ze dne 19. 12. 1997, č. 20772/92, odst. 59 – 60).

41. V posuzované věci zůstává nesporným a nepochybnitelným, že pachatelem projednávané trestné činnosti byl obžalovaný [jméno] [příjmení]. Na tomto místě je třeba předeslat, že hodnocení důkazů je výhradní doménou soudu prvního stupně, a pokud tento soud při tomto procesu postupuje bedlivě podle svého vlastního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech podstatných okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a poté na základě tohoto hodnocení učiní i logická a dostatečně odůvodněná skutková zjištění, jak tomu bylo konkrétně i v této projednávané věci, nelze mít proti jím přijatým skutkovým závěrům žádné výhrady.

42. Ohledně skutku pod bodem I. napadeného rozsudku odvolací soud primárně odkazuje na své první rozhodnutí, ve kterém se vyjádřil k údajné obhajobou namítané nevěrohodnosti poškozené [jméno] [příjmení]. Obžalovaný měl v průběhu trestního stíhání její výpověď za nepravdivou a nespolehlivou, když poukázal na to, že jde v podstatě o situaci tvrzení proti tvrzení. Podle soudu druhého stupně je však nutno vzít v úvahu, že stejně jako poškozená [jméno] [příjmení], tak všechny další poškozené v této trestní kauze vypovídaly nezávisle na sobě, minimálně v tom rozsahu, že nevěděly detaily z ostatní projednávané trestné činnosti, a neměly tak důvod obžalovanému škodit a vzájemně se na výpovědi domlouvat či se ovlivňovat. Pokud by všechny měly být opravdu nevěrohodné a věrolohmé, pak by se musel prokázat jakýsi jejich komplot zaměřený k nespravedlivému a křivému osočení a obvinění obžalovaného. Nic takového však nebylo v tomto řízení zjištěno a prokázáno, a i z tohoto hlediska lze nahlížet na důkazní situaci tou optikou, že je to obžalovaný, kdo zůstal se svoji nijak přesvědčivou obhajobou stran jednotlivých skutků, tedy i skutku ad I. ale i II. nyní napadeného rozsudku osamocen. Jak správně poznamenal nalézací soud v rozsudku ze dne 29. 4. 2021, zcela naprázdno vyšly i námitky týkající se svědků a poškozených [příjmení] a [příjmení], u nichž obžalovaný nemohl poukázat na jejich osobnostní vady, kdy se obžalovaný pouze snažil vyvolat dojem účelovosti jejich výpovědi, paradoxně však i

v situacích, kdy někteří ze svědků se do určité míry obžalovaného i zastávali. Nálezací soud proto podle názoru odvolacího soudu naprosto odůvodněně a správně shledal poškozenou [jméno] [příjmení] autentickou, když její výpovědi byly věrohodné, ucelené, spontánní a dostatečně konzistentní po celou dobu trestního řízení, a to přes některé drobné časové a místopisné nejasnosti, které však nálezací soud oprávněně vyhodnotil jako bezvýznamné. Odvolací soud se s tímto hodnocením znovu ztotožňuje a na jeho podporu dodává, že je třeba vzít především v úvahu, že poškozená [jméno] [příjmení] stejně i jako další poškozené původně trestnou činnost z celkem pro ni pochopitelných důvodů vůbec nenahlásila, o trestné činnosti hovořila s poměrně velkým časovým odstupem, a to i v relaci rozmezí doby jejích výpovědí z přípravného řízení a u hlavního líčení, takže po ní skutečně nelze požadovat, aby jejich tvrzení byla do neustále puntíku stejná či v úplné shodě s dalšími svědky. Podstatným nicméně zůstává, že ty zásadní skutkové okolnosti, které zakládají tu kterou skutkovou podstatu toho kterého trestného činu, uváděla poškozená [jméno] [příjmení] opakovaně shodně a nikdy neodstoupila od toho, čeho se na ní z trestně právní roviny obžalovaný dopustil. Výpověď poškozené [jméno] [příjmení] je navíc podložena svědectvím její matky [příjmení] [jméno] [příjmení]. Další související informace vyplývají z výpovědí svědků [jméno], [příjmení], [anonymizováno], kteří ve své výpovědi nezávisle na sobě popisovali, jak se jim obžalovaný svěřil se znásilněním této poškozené.

43. V nyní projednávaném odvolání obžalovaný poukázal cíleně na to, že v průběhu řízení nebylo prokázáno naplnění znaku skutkové podstaty uvedení do stavu bezbrannosti, tak jak je vyjádřeno v popisu skutku, a to že, „poškozená k obžalovanému do vozidla nasedla, a zde jí v úmyslu vykonat na ní soulož uvedl do stavu bezbrannosti lstí, když jí podal přesně nezjištěnou omamnou či psychotropní látku ve vánočním cukroví, po jejím požití poškozená začala pociťovat dechovou nedostatečnost, bušení srdce a necitlivost nohou, kdy navíc v důsledku požití neznámé látky poškozená nebyla schopna opustit vozidlo, přičemž dveře od vozidla vnímala jako zablokované“, neboť na druhou stranu nálezací soud uvádí v rozsudku, že, „se snažila jednání obžalovaného bránit odstrkováním obžalovaného a voláním o pomoc“.

44. Této skutkové námitce lze přiznat jistou opodstatněnost, byť, jak nakonec připouští i sám odvolatel, nemá tato diskrepance žádný vliv na jinak správně použitou právní větu, a tedy i právní kvalifikaci.

45. Za bezbrannost ve smyslu § 185 tr. zákoníku se podle stávající judikatury Nejvyššího soudu považuje takový stav oběti, ve kterém není vzhledem k okolnostem schopna projevit svou vůli, pokud jde o pohlavní styk s pachatelem, popř. ve kterém není schopna klást odpor jeho jednání. Jde tedy o situace, kdy oběť nevnímá a není schopna ovlivnit jednání pachatele, neboť je např. v bezvědomí, ve mdlobách, v hlubokém či hypnotickém spánku. Obdobně je znak „bezbrannosti“ důvodně spatřován v situacích, kdy je oběť bezbranná nikoli proto, že by nevnímala, co se kolem ní děje, ale proto, že ač ví, co se s ní děje, není schopna se buď vůbec, anebo účinně bránit a pachatel tohoto jejího stavu zneužije. Jde o situace, kdy je oběť např. spoutaná, z důvodu zdravotního handicapu upoutaná na lůžko, přestárlá, či naopak velmi nízkého věku, fyzicky a psychicky bezbranná, a podobně. Bezbranností ve smyslu § 185 odst. 1 tr. zákoníku se tedy rozumí takový stav, při kterém osoba, se kterou pachatel vykoná pohlavní styk, není schopna projevit svou vůli ohledně pohlavního styku, dát najevo svůj nesouhlas s pohlavním stykem a účinně se bránit jednání pachatele, které směřuje k tomu, aby pohlavního styku dosáhl. Může se přitom jednat jednak o celkovou (absolutní) bezbrannost, která předpokládá celkovou odevzdanost se pachateli bez jakýchkoli známek projevu vlastní vůle či schopnosti na požadavky obviněného jakkoli reagovat, tedy takový stav bezbrannosti, kdy oběť sama nevnímá a není tudíž schopna jakéhokoliv vlastního úsudku, vůbec si neuvědomuje, co se s ní děje, a proto ani nemůže hodnotit situaci, ve které u ní dochází k pohlavnímu styku s pachatelem a nemůže jakkoli ovlivnit jednání pachatele, nebo se oběť může nacházet i ve stavu, kdy sice ví, co se s ní děje, avšak není schopna se pachatelovu jednání buď vůbec, anebo účinně bránit, přestože by tak učinit chtěla. Jedná se tedy o

stav, při němž oběť není schopna vzdorovat nepřijatelnému chování pachatele pro nedostatek tělesných sil a schopností.

46. Je zřejmé, že v projednávané věci se poškozená [příjmení] znásilnění bránila, a že tak v popisu skutku byl oproti usnesení o zahájení trestního stíhání a návrhu na podání obžaloby nešťastně použit ze strany státního zástupce v obžalobě i nalézacího soudu v rozsudku termín,, uvedl ji do stavu bezbrannosti“, který je specifickým a zákonným znakem právní věty (skutkové podstaty) a který fakticky nebyl naplněn. Přílehavější v této souvislosti by bylo ve skutkové větě vyjádření,, omezil její obranyschopnost“ nebo,, snížil možnost její obrany“, což by z hlediska právního posouzení lépe vystihovalo stav bránící se poškozené [příjmení] v době činu. S ohledem na použitou právní kvalifikaci a právní větu v napadeném rozsudku však nepovažuje odvolací soud tuto diskrepanci za natolik významnou, aby kvůli tomu výrok o vině pod bodem I. rušil a znovu rozhodoval, když k nápravě a vysvětlení postačí pouze tato výtka.

47. Lze tak uzavřít, že pod bodem I. rozsudku obžalovaný tím, že jiného násilím a pohrůzkou násilí donutil k pohlavnímu styku a tento čin spáchal souloží a jiným způsobem srovnatelným se souloží naplnil po objektivní i subjektivní stránce znaky skutkové podstaty zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, a po právu byl tímto trestným činem uznán vinným. Pokud jde o problematiku duševního stavu obžalovaného v době tohoto činu, bude o něm pojednáno níže v souvislosti a ve spojení s argumentací odvolacího soudu ke skutku pod bodem III. napadeného rozsudku.

48. Ohledně skutku pod bodem II. není o správnosti napadeného rozsudku po důkazní stránce, skutkového stavu věci ani právní kvalifikace žádných pochybností. Obžalovaný v odvolání toliko namítá, že nalézací soud zaměnil subjektivní vnímání obsahu zpráv poškozenou nabyté v průběhu trestního řízení s tím, co skutečně tyto zprávy obsahovaly a co skutečně obžalovaný psal, když fakt, že fotografie poškozené rozešle dál, bral obžalovaný jako hotový fakt, bez ohledu na to, co si poškozená bude myslet, či co udělá nebo neudělá. V tomto směru je podle odvolatele nezbytné rozlišovat, zdali se jednalo o pouhé vyhrožování bez dalšího, či se jednalo o vydírání ve smyslu § 175 tr. zákoníku. Nalézací soud přitom směřuje cíl a prostředek, tj. na jedné straně nucení jiného k tomu, aby něco konal, opominul či strpěl a na straně druhé užití násilí, pohrůžky násilí či pohrůžky jiné těžké újmy. Nucení jiného k tomu, aby něco konal, opominul či strpěl a užití násilí, pohrůžky násilí či pohrůžky jiné těžké újmy jsou odlišné znaky trestného činu vydírání a jako takové nemohou být naplněny stejnou skutkovou okolností (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1382/2013, 6 Tdo 1280/2017).

49. S touto argumentací odvolatele nemůže Vrchní soud v Praze souhlasit. Trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl. Čin je dokonán násilným jednáním nebo pohrůzkou; nevyžaduje se, aby pachatel dosáhl toho, co sledoval. Nelze přisvědčit odvolací námitce, že nalézacím soudem zjištěný skutek nenaplnuje znaky objektivní stránky tohoto trestného činu. Jakkoli lze v obecné rovině souhlasit s tím, že cíl a prostředek musí být představovány odlišnou skutkovou okolností, je zkrslující tvrzení odvolatele, že v daném případě byl prostředek v podobě pohrůžky jiné těžké újmy totožný s cílem – opominutím věc nahlásit na policii.

50. Provedenými důkazy bylo prokázáno, že obžalovaný bezprostředně v návaznosti na jednání ad. I. výroku napadeného rozsudku v úmyslu zakrýt svoji sexuálně motivovanou agresivní trestnou činnost vůči poškozené [jméno] [příjmení] a zamezit tak trestnímu oznámení, trestnímu stíhání a případnému postihu, využil již tak tíživé situace poškozené coby oběti trestného činu, a zaslal poškozené na její mobilní telefon tři fotografie pořízené v průběhu jejího znásilnění popsaného ve výroku pod bodem I., na kterých byly zachyceny pohlavní orgány, odhalený hrudník a nahé tělo poškozené, přičemž tyto fotografie byly doprovázeny zprávami obsahujícími vulgární urážlivé výrazy směřující na její osobu a výhrůžky spočívající v tom, že předmětné intimní fotografie budou

v případě podání trestního oznámení poškozenou orgánům činným v trestním řízení na obžalovaného zaslány do jejího zaměstnání či dalším blízkým a jiným osobám, čímž jí zničí život.

51. Již z těchto nepochybných skutkových závěrů je zjevné, že obžalovaný pohružkou jiné těžké újmy poškozenou [příjmení] nutil, aby něco opominula. Znakem pohružky jiné těžké újmy je v tomto případě hrozba rozeslání a zveřejnění jejích intimních fotografií, znakem opomenutí je nepodání trestního oznámení na obžalovaného a nezavedení trestního stíhání jeho osoby. Jedná se o odlišné atributy naplněné odlišnými skutkovými okolnostmi. Cílem obžalovaného bylo donutit poškozenou, aby jej tzv. „nenapraskala“ za znásilnění, prostředkem k dosažení tohoto cíle byla v případě podání trestního oznámení („napraskání“) z její strany pohružka zveřejnění jejích „hanbatých“ fotek. Obžalovaný tak evidentně svým jednáním naplnil skutkovou podstatu zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, když poškozená [příjmení] byla evidentně v postavení svědkyně ve vztahu k jednání uvedenému pod bodem I. napadeného rozsudku.

52. Ke skutkovým zjištěním pod bodem III. napadeného rozsudku odvolací soud poznamenává, že opravný prostředek ale i celá obhajoba obžalovaného jsou založeny na argumentaci, že nebylo prokázáno, že byl pachatelem tohoto trestného činu, a pokud by odvolací soud nepřistoupil na tuto obhajobu, že nebylo vyloučeno, že v době jeho spáchání byl nepřítelný.

53. Problematikou pachatelství se zabýval nalézací soud v bodech 137. až 142. napadeného rozsudku. Z tohoto odůvodnění lze zestručněně připomenout, že při vyslovení viny vycházel městský soud z propojeného řetězce nepřímých důkazů v podobě kamerových záznamů z příjezdu a odjezdu obžalovaného na místo a z místa činu, lokalizace jeho mobilního telefonu, krevních stop poškozené na botách obžalovaného, výpovědi svědků [příjmení], [jméno], [anonymizováno] a [příjmení] a SMS zpráv jeho obhájkyň.

54. Městský soud provedené důkazy samozřejmě podrobuje bližšímu hodnocení, s nímž se vrchní soud ztotožňuje, na něž odkazuje a jež nepovažuje za nutné znovu opakovat. Obžalovaný přesto v odvolání znovu primárně spekuluje o možnosti jiného způsobu přenosu krve poškozené [příjmení] na své boty, kterýmžto úvahám však vrchní soud nemůže popřát sluchu. Odvolacímu soudu na tomto místě nezbyvá, než připomenout, že na základě odborného vyjádření z oboru kriminalistika – odvětví biologie, genetika, daktyloskopie, mechanoskopie a chemie bylo prokázáno, že krev poškozené byla nalezena na špičce a nártu pravé boty a na jazyku levé boty hnědé barvy zn. [příjmení] patřícím obžalovanému. Ve shodě se soudem prvního stupně teorie obhajoby o tom, jak se krevní stopy na obuv obžalovaného mohly dostat, i odvolací soud musí, byť termíny fantazijní až směšnou užitě nalézacím soudem lze považovat za až příliš expresivní, vyhodnotit za nereálnou a naprosto spekulativní. Podle názoru odvolacího soudu lze spolehlivě vyloučit, že by na obě boty obžalovaného mohla přenést krev domácí zvířata (kočky) svědkyně [příjmení], nebo policista, který byl v bytě svědkyně [příjmení] při evakuaci obyvatel domu. Svědek [příjmení] navíc potvrdil, že obžalovaný nenechával boty před bytem, že si je bral do pokoje, což dosvědčila i svědkyně [příjmení]. Ta dále uvedla, že kočky měly volný pohyb po bytě mimo pokoje podnajímníku, které byly uzavřeny dveřmi. S ohledem na to, že i z dalšího provedeného dokazování vyplývá jednoznačný závěr, že krev poškozené [příjmení] se nemohla dostat na boty obžalovaného jindy, než v době samotného činu, lze tento důkaz považovat za stěžejní, neboť svědčí o tom, že to musel být obžalovaný, kdo se nacházel v přítomnosti poškozené [příjmení] v době, kdy krvácela, tedy v době, kdy proti ní někdo fyzicky zaútočil a způsobil jí přitom krvavé zranění. Alternativní varianta průběhu skutkového děje, která by skutečně vedla k pochybnostem o vině obžalovaného, musí být možná a uvěřitelná, což v tomto případě není. Nezbyvá tedy než konstatovat, že obžalovaným prezentovaná skutková verze přenosu krve poškozené [příjmení] na jeho boty je založena na prostém „kličkování“ mezi nezpochybnitelnými skutkovými zjištěními bez toho, aby soudu byla předložena skutečně uvěřitelná alternace o průběhu této části skutkového děje, respektive o vyvinění obžalovaného.

55. Zdůraznit je nutno i fakt, že charakter krevních stop na obuvi (kapky) odpovídá podle znalce [příjmení] [příjmení] vzniklým zraněním poškozené, charakteru jejího krvácení. Přitom je třeba dále vycházet z toho, co uváděla svědkyně [příjmení], že kočky v bytě byly celou dobu zavřené (zalezlé, vystresované), kdy při evakuaci šla se psem pouze ven, přičemž si nelze představit, že po návratu zpět v odpoledních hodinách (navíc po úklidu chodby svědkem [jméno]) by chodba byla v takovém stavu, kdy by krevní stopy byly stále přenositelné v takové míře na obuv obžalovaného. Navíc svědkyně [příjmení] uvedla, že když tam pobíhali policisti, hasiči a nějací odborníci, tak kočky rozhodně na chodbu nepouštěla, a vylučuje, že by tam utekly.

56. K tomuto nezvratně usvědčujícímu důkazu přistupují důkazy další, které ve svém řetězci pachatelství obžalovaného tímto trestným činem dotvrzují. Kamerové záznamy z příjezdu a odjezdu obžalovaného na místo a z místa činu a lokalizace jeho mobilního telefonu svědčí o tom, že se obžalovaný mohl v rozhodné době v [anonymizováno] ulici v Praze 4 nacházet, což ostatně tento ani nespornuje, neboť přítomnost v domě č. 3091/2 v [anonymizováno] ulici v ranních hodinách dne 2. 5. 2019 s ohledem na u něj později zajištěnou finanční hotovost připouští. Obžalovaný dále zaslal svědkovi [příjmení] zprávy, ze kterých bylo patrné, že se dopustil vraždy, což nakonec vedlo tohoto svědka k oznámení celé věci a což samo o sobě dokládá jeho hodnověrnost. Nepřímé doznání obžalovaného vyplývá i ze zprávy zasláné advokátce Mgr. [jméno] [příjmení].

57. Svědek [jméno] potvrdil, že mu obžalovaný dne 2. či 3. 5. 2022 psal instrukce o čem (ne) má vypovídat, až jej bude kontaktovat policie. Proč by toto obžalovaný dělal, kdyby se podle své obhajoby ničeho nedopustil a důvodem jeho návštěvy v bytě svědkyně [příjmení] bylo jen to, že si odtud měl odnést peníze. Spáchání tohoto činu zapadá i do zmiňovaných tužeb a potřeb obžalovaného, ventilovaných obžalovaným několika svědkům.

58. Pokud jde o časovou souslednost jednotlivých objektivně daných událostí stran otázky pachatelství obžalovaného ale i problematiky jeho přičetnosti v době činu pod bodem III. napadeného rozsudku, si odvolací soud nejprve dovolí detailně a podrobně prezentovat časový snímek průběhu událostí ze dne [datum].

59. Ještě dne 1. 5. 2019 se obžalovaný před půlnocí setkává se svědkem [jméno], aplikují si pervitin a jezdí spolu autem, které řídí obžalovaný, zpočátku i se svědkyní [příjmení], a to následně i v noci dne 2. 5. 2019. Obžalovaný byl podle svědka [jméno] hodně zfetovaný. Podle svědkyně [příjmení] byli zdrogovaní oba, byli zrychlení, [jméno] furt povídal, kdy se na něco vyptával a povídal o své spolubydlici. Pak, když oba vysadili svědkyni [příjmení] u ní doma a nesehnali žádné „kurvy“, spolu kolem 5. 30 hod. jedou do Vršovic, kde se chtěl obžalovaný dostat do bytu své matky. Kolem 7.00 hod. svědek [jméno] po marné snaze dostat se do bytu od tohoto odchází a odjíždí tramvají do baru Smíchov. Obžalovaný se před přivolanými policisty skrývá v domě ve výklenku pro popelnice, a úspěšně se jim tak vyhýbá a posléze z Vršovic svým vozidlem odjíždí. Obžalovaný se blíží z centra [obec] automobilem k místu činu, když je v 7:4 6:41 hod. zachycen kamerou v ulici Komořanská směr Zbraslav, od místa činu poté odjíždí, když je v 8:4 9:26 hod. zachycen na křižovatce Modřanská x Čs. Exilu směr Komořany. Mezitím dne 2. 5. 2019 píše obžalovaný [příjmení] zprávy své matce, a to v 4.25, 6.03, 6.29, 7.12, 7.23 a v 9.18 hod. (7x), z obsahu některých je patrné, že je, pokud jde i obsahovou stránku, plně orientován časem i prostorem. Zhruba kolem 8.30 hod. svědku [jméno] obžalovaný píše přes Whatsapp, kdy chce se svědkem ještě něco dalšího podniknout. Kolem 17.00 hod. obžalovaný píše svědkovi [jméno], že pro něj přijdou policisté a o čem (ne) má vypovídat. Svědkyně [příjmení] potkává poškozenou [příjmení] v cca 7:30 hodin, když odchází na procházku se psem, s poškozenou [příjmení] pak ještě v 8:00 telefonuje svědkyně [příjmení]. [příjmení] 8.30 hod., aniž by si časovými údaji byl úplně jistý, se co bytu vrací po nočním tahu svědek [příjmení], kdy na chodbě před bytem byl již cítit kouř. Svědkyně [příjmení] přitom byla doma, dveře od jejího bytu byly otevřené. Obžalovaný okolo poledne dne 2. 5. 2023 píše (přes [příjmení]) svědkovi [příjmení], že zabil člověka, přičemž většina dalších jím sdělených informací tomuto svědkovi odpovídá způsobu spáchání činu na poškozené [příjmení].

60. Ve světle těchto skutečností vyvěrajících z provedeního dokazování nalézací soud správně uzavírá, že ke skutku muselo dojít po odchodu svědkyně [příjmení] ven se psem a před jejím příchodem zpět domů, tj. v rozmezí od 8.00 hod. do 8.30. Pachatel tedy musel, a je to logické místo činu opustit ještě před návratem svědkyně [příjmení] z procházky. Pokud jde o odborným vyjádřením Hasičského záchranného sboru stanovený čas vzniku požáru v 8:50 hodin dne 2. 5. 2019 (± 5 min.), je třeba poukázat na samotné vyjádření zpracovatele v tom smyslu, že odpověď na tuto otázku je podmíněna řada stavů a okolních podmínek, které nelze vždy jednoznačně určit. Nalézací soud také správně dále konstatuje, že místo činu se nachází za uzavíratelnými dveřmi v chodbě, za kterými se nacházejí čtyři bytové jednotky. K otevření těchto dveří je třeba klíče. Kromě svědkyně [příjmení] se zjevně v tomto místě nenacházely žádné další osoby. Vzhledem k tomu, že došlo k evakuaci a místo činu bylo střeženo, je v podstatě vyloučené, aby se pachatel zdržoval v některé z dalších dvou bytových jednotek. Je tak i z tohoto hlediska vyloučené, že by pachatelem mohla být jiná osoba než obžalovaný. Retězcem presentovaných důkazů pak nelze dospět k jinému závěru, než že pachatelem násilného trestného činu na poškozené [jméno] [příjmení] byl obžalovaný [jméno] [příjmení].

61. Kromě důkazy zachycených a výše analyzovaných projevů chování a jednání obžalovaného je dále z logiky věci nezpochybnitelné, že tento za účelem zakrytí stop, stejně jako v bytě na dvou místech založil požár, musel se po činu kvalifikovaně zbavit svého oblečení, jež muselo být, stejně jako zajištěné boty, zakrváceno a jež nebylo přes usilovné šetření policie dohledáno. Ostatně nalézací soud správně konstatuje, že fakt, že krev poškozené nebyla nalezena na žádném ze svršků obžalovaného, neznamená, že tento nemohl čin spáchat. Pokud byl obžalovaný schopen založit v bytě poškozené požár za účelem zahlazení stop, nepochybně byl schopen i zbavit se případných zakrvácených svršků. Dodát je nutno i to, že z bytu si také cíleně vzal peníze, kterými disponoval při svém zadržení.

62. Průběh událostí inkriminovaného dne však vedle pachatelství dává spolehlivou odpověď i na to, zda měl v době činu obžalovaný zachovány ovládací schopnosti a ke kterému posudku z oboru dušezpytných věd podaných v projednávané věci se přiklonit.

63. Podle § 26 tr. zákoníku, kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný. Podle § 27 tr. zákoníku, kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu měl podstatně sníženou schopnost rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, je zmenšeně příčetný.

64. Příčetností ve smyslu trestního práva se obecně rozumí subjektivně daná způsobilost být z hlediska duševních schopností - tedy schopností rozpoznávacích a rozumových a schopností určovacích a ovládacích - pachatelem trestného činu. Trestní zákoník tento pojem nedefinuje, avšak specifikuje důvody vylučující trestní odpovědnost pomocí vymezení nepřičetnosti. Podle § 26 tr. zákoníku se nepřičetností rozumí stav, ve kterém někdo pro duševní poruchu danou v době spáchání činu nemůže buď rozpoznat protiprávnost svého činu, anebo své jednání ovládat. Má-li tedy být pachatel příčetný, musí u něj být kumulativně dány obě uvedené schopnosti - schopnost rozpoznávací a schopnost ovládací - a jeho nepřičetnost působí nedostatek kterékoliv z nich v důsledku duševní poruchy. Duševní poruchou je přitom - obecně vzato - třeba rozumět zásadní odchylku od duševního zdraví a rovnováhy. Jde tedy o pojem širší než duševní nemoc v medicínském slova smyslu.

65. Posouzení toho, zda byl čin spáchán ve stavu nepřičetnosti, je věcí právního posouzení. Jde tedy o právní otázku. Jako takové náleží toto posouzení orgánům činným v trestním řízení. Ty se přitom nemohou omezit na pouhé laické vyhodnocení dané záležitosti, takže musí vycházet ze znaleckých posudků z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie, ale znalecké důkazy, které za tím účelem opatřují, musí podrobit hodnocení stejně jako všechny ostatní důkazy.

66. Vrchní soud v tomto směru připomíná, že ve světle judikatury Ústavního soudu ČR je znalecký posudek nepochybně významným druhem důkazních prostředků a v rámci dokazování v trestním

řízení mu přísluší významné místo. Nelze však pustit ani na okamžik ze zřetele, že ze stěžejních zásad dokazování v novodobém trestním procesu vyplývá požadavek kritického hodnocení všech důkazů, včetně znaleckého posudku. Znalecký posudek je nutno hodnotit stejně pečlivě, jako každý jiný důkaz, ani on nepoživá žádné větší důkazní síly a musí být podrobován všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti. Hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběh znaleckého zkoumání, věrohodnost teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce. Metodologie znaleckého dokazování vyžaduje, aby jak orgány činné v trestním řízení, tak samotný znalec kriticky hodnotili úplnost a bezvadnost podkladových materiálů, které znalec podrobuje svému zkoumání. Znalec nesmí sám vyloučit některé z předložených podkladů jen proto, že nezapadají do jím vytyčené verze události. Ponechávat bez povšimnutí věcnou správnost znaleckého posudku, slepě důvěřovat závěrům znalce, by znamenalo ve svých důsledcích popřít zásadu volného hodnocení důkazů soudem podle svého vnitřního přesvědčení, privilegiovat znalecký důkaz a přednášet odpovědnost za skutkovou správnou soudního rozhodování na znalce; takový postup nelze z ústavně právních hledisek akceptovat.

67. V posuzované trestní věci jsou k dispozici celkem tři posudky z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie. Dva z nich uzavírají, že obžalovaný v době činu pod bodem III, ale i pod bodem I. napadeného rozsudku měl plně zachovány rozpoznávací a podstatně sníženy ovládací schopnosti, jeden z nich činí závěr, že tempore criminis rozpoznávací schopnosti byly zachovány, ale ovládací schopnosti byly vymizelé.

68. Soudními znalci doc. MUDr. [jméno] [příjmení], CSc. a prof. PhDr. [jméno] [příjmení] [jméno], DSc. byl vypracován první znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, sexuologie a klinické psychologie, ve kterém znalci ve vztahu ke všem trestným činům uzavřeli, že souhrn diagnostikovaných poruchy osobnosti s rysy disociality, nevyzrálosti a nezdrženlivosti, sexuální deviace a vlivu drogy, pervitinu, na čele se sexuální deviací působil výrazné omezení, tedy podstatné snížení ovládacích schopností ve vztahu k deliktům, přičemž schopnosti rozpoznávací byly v podstatě zachovány.

69. Znaleckým ústavem Psychiatrické nemocnice Bohnice byl za účelem vyšetření duševního stavu obžalovaného následně vypracován další znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví sexuologie, psychiatrie, ve kterém znalecký kolektiv dospěl k závěru, že u posuzovaného byla v době všech činů bezesporu přítomna duševní porucha, a to syndrom závislosti na stimulancích, v době některých činů byla bezesporu přítomna duševní porucha akutní intoxikace stimulanty, popř. i psychotická porucha vyvolaná užíváním stimulantů, suspektně byla přítomna porucha sexuální preference nespecifikovaná, přičemž osobnost posuzovaného jeví zejména rysy disociální a schizoidní, a lze tedy u něj diagnostikovat smíšenou poruchu osobnosti. U skutku pod bodem I. byly rozpoznávací i ovládací schopnosti vymizelé v důsledku intoxikace stimulanty, u skutku pod bodem II. rozpoznávací a ovládací schopnosti byly nepodstatně sníženy v důsledku doznívající intoxikace stimulanty a u skutku pod bodem III. rozpoznávací i ovládací schopnosti byly vymizelé v důsledku intoxikace stimulanty a psychotické poruchy způsobené stimulanty.

70. Ze závěrů dalšího znaleckého posudku Ústřední vojenské nemocnice vyplývá, že u posuzovaného je přítomna těžká smíšená porucha osobnosti, závislost na stimulancích a porucha sexuální preference – sadomasochismus. Psychotickou poruchu k inkriminované době nelze prokázat. Všechny tři uvedené poruchy se na uvedeném jednání podílely. Porucha sexuální preference indukovala zájem o násilí vůči ženám, porucha osobnosti jej umožnila a droga snížila zábrany vůči užití násilí. Schopnost rozpoznat společenskou nebezpečnost uvedeného jednání byla zachována, schopnost toto jednání ovládnout byla podstatně snížena vlivem výše uvedených faktorů (nebyla vymizelá a ani tomuto se blíží). Přítomnost toxické psychózy nelze potvrdit. Intoxikace pervitinem (nepsychotického rázu) je pravděpodobná, tato však nevedla k vymizení rozpoznávacích či ovládacích schopností. Snížení (nikoliv vymizení) ovládací schopnosti bylo

podmíněno koincidence vícero faktorů (osobnost, deviace, droga) a nelze oddělit váhu jednotlivých faktorů. Vliv užití drogy byl bezesporu závažný (dle své výpovědi se sexuálně poruchově strýzlivý nedopouští, ale nelze to průkazně potvrdit – není záznam celého jeho života). Byl si vědom vlivu drogy na svoji osobu a jednání, a to obecného i daného (opakované násilí na ženách pod údajným vlivem drogy). Pokud se týká pobytu obžalovaného na svobodě, pobyt obžalovaného na svobodě je bez léčby nebezpečný. Porucha sexuální preference se bude dále vyvíjet s možným dopadem na poruchové jednání – i za teoretického předpokladu drogové abstinence může přistě dojít k sexuálnímu útoku za strýzlivosti. Indikována je ochranná sexuologická léčba ústavní formou. Případně uložená ochranná léčba by měla být nařízena v zařízení mimo Prahu, se neúčastnilo nynějšího odborného sporu.

71. Alfou a omegou problematiky (ne) přičetnosti v dané kauze zůstává zodpovězení otázky, zda se obžalovaný nacházel v době činů pod body I. a III. napadeného rozsudku ve stavu toxické psychózy nebo akutní intoxikace, v důsledku čehož mělo dojít k vymizení jeho ovládacích schopností.

72. Vrchní soud v Praze se k této problematice vyjádřil již v prvním meritorním rozhodnutí, kdy konkrétně uvedl, že posudek Psychiatrické nemocnice Bohnice ohledně bodu VII. (nyní bodu III. napadeného rozsudku) v podstatě vycházel jen z výpovědi obžalovaného u hlavního líčení, popisujícího bludné jednání, a částečně z výpovědi svědka [jméno] z přípravného řízení, ačkoli právě tento svědek se u hlavního líčení jasně vyjadřoval, že obžalovaný byl sice pod vlivem pervitinu, ale rozhodně jednal racionálně. Dále zmínil, že je třeba akcentovat, že podle MUDr. [příjmení] psychotické příznaky u psychotické poruchy (diagnostická kritéria MNK-10 pro F1x5) musí trvat déle než 48 hodin, tedy v dané věci od 2. do 4. 5. 2019. Z provedených důkazů však zcela objektivně vyplývá promyšlený a racionální postup obžalovaného před činem i po něm. Obžalovaný minimálně zahazuje stopy založením požáru, ze svého bytu si odnáší finanční prostředky a o své přítomnosti v bytě uvádí bytné, svědkyni [příjmení] nepravdivé údaje. Dále racionálně komunikuje se svědky prostřednictvím telefonního přístroje, když svědkovi [příjmení] dokonce posílá zprávu, že někoho zabil a popisuje i průběh vraždy, který koresponduje s objektivně zjištěnými skutečnostmi, které nemohl znát nikdo jiný než pachatel. S některými svědky – bytnou [příjmení] jedná i osobně bez projevů ovlivnění návykovou látkou, rovněž vyhledává na internetu informace o daktyloskopii a požárech, dne 3. 9. 2019 v 15.17 hod. kontaktuje svoji obhájkyňu a v 15.19 této píše SMS zprávu ve které jí zmiňuje pervitin a vraždu. Přesvědčivě nevyznívají ani závěry MUDr. [příjmení] ohledně zpětného přepočtu hladiny amfetaminu v krvi obžalovaného od doby prvního odběru do zadržení. Znalec toxikolog Ing. [jméno] doslovně uvedl, že není možno erudovaně provést takovýto zpětný výpočet, kdy učinil pouze odhad dle tří poločasů odbourávání. Přepočet takto stanovené hladiny amfetaminu na hladinu alkoholu v krvi se proto jeví jako hypotetický, navíc jestliže pro závěry MUDr. [příjmení] chybí základní vstupní údaje.

73. Vrchní soud v souvislosti s výše uvedenou problematikou v předchozím rozhodnutí zdůraznil, že vyvstává zároveň i pochybnost o samotném postupu a závěru nalézacího soudu, který přesto, že podle posudku Psychiatrické nemocnice [část obce] měl obžalovaný vymizelé ovládací schopnosti i v případě bodu III. (nyní bodu I. napadeného rozsudku), tohoto uznal vinným jako pachatele se zmenšenou přičetností, a to v podstatě pouze na základě jedné jediné věty v e-mailu obžalovaného svědkyni [jméno] [příjmení]: „a to jsem byl (myšleno v době spáchání tohoto činu – pozn. odvolacího soudu) strýzlivý“.

74. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že z forenzního hlediska není důležité rozlišení mezi akutní intoxikací a toxickou psychózou. Forenzně důležitá je přítomnost bludů a halucinací, které mají vliv na chování a emoční prožívání. Intoxikace stimulací stejně jako toxická psychóza ovlivňuje jednání tím, že způsobuje sluchové, zrakové nebo taktilní iluze, halucinace, paranoiditu, vyvolává agresivitu, hrubost, hádavost, velikašské jednání nebo představy, labilní náladu, stereotypní chování, způsobuje euforii, zvyšuje energii a bdělost, má rušivý vliv na výkon běžných denních činností.

75. Podle posudku ÚVN diagnóza „Akutní intoxikace“ je definována jako stav po aplikaci psychoaktivní látky vedoucí k poruchám úrovně vědomí, poznávání vnímání, emotivity nebo chování, nebo jiných psychofyziologických funkcí a reakcí. Diagnóza „Psychotická (toxická) porucha“ je charakterizována halucinacemi (typicky sluchovými, ale často ve více než v jedné senzorické modalitě), percepčními zkomoleními, bludy (často paranoidní nebo persekucní povahy), psychomotorickými poruchami (vzrušením nebo stuporem) a abnormálním afektem, který se může objevit v rozsahu od intenzivního strachu až k extázi.

76. Posudek PN Bohnice je ve svých závěrech založen, vedle výpovědi obžalovaného, na výpovědi svědka [jméno] a posudku znalce toxikologa Ing. [jméno]. Pokud jde o hodnocení a porovnání výpovědi svědka [jméno] učiněných v průběhu trestního stíhání k duševnímu stavu obžalovaného dne 2. 5. 2019, svědek [jméno] neprokazuje, že by si obžalovaný, který byl až do ranních hodin v jeho společnosti, vzal extrémní množství drogy. V přípravné řízení sice popsal neobvyklejší chování obžalovaného oproti jiným zkušenostem s ním, nicméně jeho „přestřelenej“ stav připodobnil tomu, že si něco umanol, a i když mu to v hlavě řekne, že nesmí, takto stejně udělá. Popsané rozpoložení obžalovaného v podstatě vysvětlil u hlavního líčení, kdy uvedl, že mu nepřišel nějak extrémní, pouze že byl psychopaticky „zaseklej“ do toho, že se chce dostat do toho bytu, přičemž si myslí, že moc dobře věděl, co je realita. Z hodnocení výpovědi svědka [jméno] i z přípravného řízení tak rozhodně nevyplynou nějaké psychotické bludy a halucinacemi obžalovaného zakládající ztrátu ovládacích schopností v důsledku akutní intoxikace příp. toxické psychózy.

77. Ohledně zpětného přepočtu hladiny amfetaminu v krvi obžalovaného od doby prvního odběru do zadržení znalec toxikolog Ing. [jméno] doslovně uvedl, že erudovaně provést takovýto zpětný výpočet není možno, kdy učinil pouze odhad dle tří poločasů odbourávání. Přepočet takto stanovené hladiny amfetaminu na hladinu alkoholu v krvi je proto i podle odvolacího soudu zcela hypotetický a rovněž nemůže sloužit jako podklad pro kategorický závěr posudku PN Bohnice, že „každopádně hladina metamfetaminu v době činu ad III byla extrémně vysoká a nemůže být pochyb o tom, že si obžalovaný přivodil vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností.“

78. Za této důkazní situace zůstává jediným důkazem o tom, že jednání obžalovaného bylo ovlivněno psychotickými fenomény v podobě paranoidní bludné produkce a vizuálních halucinací, výpověď obžalovaného učiněná v průběhu hlavního líčení. Tato výpověď sama o sobě však naráží na výše uvedené okolnosti, které nesvědčí o tom, že by se obžalovaný nacházel ve stavu, jaký popisuje ve své výpovědi. I z tohoto důvodu bylo po zrušení ve věci prvního rozsudku požadováno po posledním zpracovateli znaleckého posudku, aby byl vzat v úvahu zcela objektivně zjištěný promyšlený a racionální jednání a chování obžalovaného před činem i po něm.

79. Znalecký posudek ÚVN v této souvislosti právem vyčítá posudku PN Bohnice, že tento je založen jen na pozdní výpovědi obžalovaného motivované sebeobranou a vágní informací o hladině drogy. Objektivní známky, tedy chování a jednání obžalovaného, podle posudku ÚVN na psychózu dovozovanou i z výpovědi obžalovaného neukazují. Jeho jednání měla účel a cíl, což psychóza nemá. Racionální jednání obžalovaného při činu a po něm psychózu vylučuje. Intoxikace pervitinem (nepsychotického rázu) je pravděpodobná, tato však nevedla k vymizení rozpoznávacích a ovládacích schopností.

80. Vrchní soud ve shodě s městským soudem se jednoznačně ztotožňuje se závěry znaleckého posudku ÚVN. S odkazem na předcházející odstavec č. 59 tohoto rozsudku, v němž je detailně prezentován časový snímek průběhu událostí ze dne 2. 5. 2019, má za to, že zjištěné jednání a chování obžalovaného vylučuje, aby akutní intoxikace, resp. její psychotické příznaky, nejenže mohly tak rychle promptně odeznít, aniž by to zanechalo stopy, ale aby samotný trestný čin spáchaný mezi 8.00 – 8.30 hod. de facto provázely, resp. mu předcházely. Je třeba připomenout, že obžalovaný v čase 4.25, 6.03, 6.29, 7.12, 7.23 a v 9.18 hod. (7x) píše SMS zprávy své matce, zhruba kolem 8.30 hod. obžalovaný píše svědku [jméno] přes Whatsapp, kdy chce se svědkem ještě

něco dalšího podniknout, za účelem zakrytí stop v bytě poškozené [příjmení] na dvou místech zakládá požár, kvalifikovaně se zbavuje svého oblečení, z bytu svědkyně [příjmení] si bere peníze. Na místo činu v bezprostřední časové souvislosti přijíždí a z něj odjíždí automobilem. Všechno toto konkrétní jednání včetně dalších ve zmíněném odstavci popsanych a v širším časovém rozpětí proběhlých událostí svědčí o tom, že obžalovaný byl zjevně orientován a že lze odmítnout názor, že by cokoli v té době činil pod vlivem bludů či halucinací. Jinak řečeno, žádný (slovy znalce [příjmení] [příjmení]) dezorganizovaný a psychotický, nýbrž byt' pod vlivem pervitinu, racionálně, účelně a účelově jednající pachatel. Jestliže tyto okolnosti posudek PN Bohnice nehodnotil, ba dokonce je slovy znalce [příjmení] [příjmení] odmítal hodnotit s poukazem na to, že by jako znalci byli nuceni do hodnocení důkazů, pak takovému posudku je možno vytknout, že je zatížen vadou, a to co se týče přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů, průběhu znaleckého zkoumání, věrohodnosti teoretických východisek i spolehlivosti metod a způsobu vyvozování závěrů znalců.

81. Vrchní soud v Praze proto uzavírá, že na základě dvou ve věci podaných a podle jeho názoru objektivních znaleckých expertíz bylo spolehlivě prokázáno, že obžalovaný [jméno] [příjmení] jako pachatel činu pod bodem III. napadeného rozsudku tempore criminis neměl vymizelé rozpoznávací ani ovládací schopnosti. Ke stejnému závěru dospěl i ohledně skutku pod bodem I. napadeného rozsudku, kde vymizení ovládacích schopností bylo založeno jen na výpovědi obžalovaného promítnuté do závěrů znaleckého posudku PN Bohnice, který ani odvolací soud neshledává, jak výše naznačeno, jasným, úplným a přesvědčivým. Za této situace není třeba se zabývat případnou otázkou zaviněného přivedení se obžalovaného do stavu nepřičetnosti. Pokud jde o problematiku duševní poruchy obžalovaného v podobě sexuální deviace typu útočného sadismu, na té se, de facto vyjma MUDr. [příjmení], na základě jehož dobrozdání znalecký posudek PN Bohnice alibisticky hovoří pouze o nespecifikované poruše sexuální preference, shodli všichni ve věci činní znalci, a není proto žádný důvod zpochybňovat tyto závěry s odkazem na odvolatelem namítanou absenci kompetentnosti a odbornosti ve vztahu k posudku ÚVN.

82. Skutkovým zjištěním ohledně bodu III. napadeného rozsudku však nedal nalézací soud patřičný výraz v použité právní kvalifikaci stran nezávažnějšího trestného činu.

83. V tomto ohledu je možno nalézacímu soudu vytknout, že předmětný skutek posoudil jako zločin vraždy spáchané s rozmyslem, a to s odkazem na okolnost, že obžalovaný měl rozmyšleně zrealizovat své sexuální násilné představy, spočívající zejména ve znásilnění ženy a jejím následném podřezání. Chatrná důkazní situace v dané věci však k vytvoření spolehlivého závěru, že jednalo o vraždu premeditativní, nepostačuje. Nebylo-li totiž objasněno, za jaké situace obžalovaný na poškozenou zaútočil, nelze mu podsouvat, že tak učinil s rozmyslem, neboť i když ho k činu mohly pohnout a evidentně pohnuly jeho sexuální násilné představy, spočívající zejména ve znásilnění ženy a jejím následném podřezání, nelze dovodit, že by takto jednal a uskutečnil je, včetně předchozí aplikace pervitinu oné noci, plánovaně a programově vůči poškozené [příjmení], jeho sousedce, neboť tuto zjevně musel náhodně potkat na chodbě domu či u dveří jejího bytu, v okamžiku, kdy se sám vracel do vedlejšího bytu do svého pronajatého pokoje a kdy ona odcházela dohlédnout na rekonstrukci jiného bytu.

84. Naproti tomu je na místě předmětný skutek kvalifikovat i jako trestný čin vraždy spáchaný ze zavrženíhodné pohnutky, neboť úvahy o tom, že by útok při zjištěném způsobu napadení mohl být motivován něčím jiným, než tím, co uzavřel nalézací soud, postrádá jakoukoli logiku. Nezbyvá než zopakovat z bodu 148. napadeného rozsudku, že obžalovaný sám konstatoval, a opak nebyl prokázán, že neměl bez užívání návykových látek v rámci svého sexuálního života nestandardní potřeby. Současně, jak vyplývá z provedeného dokazování, si byl vědom toho, že po požití návykové látky se u něj probouzí zájem o nestandardní aktivity a věděl, že drogy na něj v tomto směru působí odbrzdujícím způsobem, kdy se obžalovaný v těchto momentech následně dopouštěl násilí se sexuálním podtextem. Obžalovaný návykovou látku uvedeného dne opět požil, ačkoliv věděl, jaký vliv na něj tato látka má a že se v tomto stavu může dopouštět dalšího násilí

sexuálního charakteru, kdy při vědomí deliberačního účinku drogy v podstatě chtěl, aby tento stav u něj droga vyvolala, aby mohl následně ukojit své sexuální potřeby vyplývající ze zjištěné sexuální poruchy. Do celého kontextu pak zapadá i samotná vražda poškozené [jméno] [příjmení], kdy dle znalců se jednalo o sexuální vraždu, neboť při sadismu je vražda vrcholná sexuální motivace. Rozhodujícím faktorem pro jednání obžalovaného tak v žádném případě nebyla výhradně samostatně stojící sexuální porucha, naopak obžalovaný si byl plně vědom, jaké pocity v něm aplikace návykové látky vyvolává, a jaké důsledky pro něj má, neboť s těmito již měl nemálo zkušeností. Zavinění z hlediska posuzování sexuální poruchy pak stojí především na aplikaci návykové látky, nikoliv na existenci sexuální poruchy jako takové, přičemž tento přístup a postoj obžalovaného, vyvíjející se v předchozích násilných atacích vůči ženám a podle jeho prohlášení i zjevně gradujících představách, svědčí o jeho absolutní neúctě k hodnotě lidského života, jeho bezcitnosti, nemorálnosti, sexuální zvrácenosti a zvrhlosti.

85. Stejně tak má odvolací soud za to, že ačkoli této problematice věnuje nalézací soud pozornost pouze v jedné větě na konci bodu 148. napadeného rozsudku, předmětný čin byl spáchán zvlášť surovým a trýznivým způsobem. Pro naplnění tohoto znaku je obecně rozhodné zjištění, jak útok pachatele prožívala oběť. Podklad pro závěr o naplnění tohoto znaku představuje především znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Rovněž záleží na věku oběti, její fyzické kondici a psychickém stavu. Zvlášť trýznivý způsob spáchání činu spočívá v působení těžce snesitelné bolesti po kratší dobu, nebo naopak v dlouhodobém působení bolesti méně intenzivní. Může se přitom jednat o působení útrap fyzických nebo psychických, zpravidla ale půjde o jejich kombinaci. Usuzovat na něj lze z takových okolností, které charakterizují subjektivní neúměrně krutě pocíťované prožitky oběti, jež vnímala od doby, kdy na ní pachatel začal uskutečňovat vražedný mechanismus, až do okamžiku její smrti. Rozhodné pro tuto zvlášť přitěžující okolnost jsou vnímání a prožívání bolestivosti při utrpěných zraněních a vypjatosti psychického prožívání traumatu smrti, a to v míře velmi intenzivní, v níž oběť prožívala důsledky útrap, jimž byla vystavena. V praxi bylo jako zvlášť trýznivý způsob posouzeno např. usmrcení kojence poléváním vroucí vodou, svázání oběti způsobem, který vedl k jejímu pozvolnému udušení, vhození svázané oběti do vody, kde se posléze utopila (srov. R 42/1994). Na rozdíl od zvlášť surového způsobu spáchání zde bude relevantní, zda oběť byla s to trýznění pachatele vnímat, tj. pocíťovat působené útrapy. Pokud tedy oběť například po první ráně ztratila vědomí, takže již nevnímala další část útoku pachatele, nebude zpravidla možno dovodit naplnění tohoto znaku, neboť tato oběť nemohla být po použití dalšího vražedného mechanismu vystavena takovým fyzickým či duševním útrapám, které by bylo možno označit za zvlášť trýznivé, a které by zakládaly naplnění kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. i) trestního zákoníku.

86. V posuzované trestní věci sice znalci z odvětví soudního lékařství uvedli, že nelze s jistotou určit, jaká zranění byla způsobena jako první a nelze odpovědět na otázku, jak dlouho byla zachována schopnost jednání a pohybu poškozené, na druhou stranu se ale jednoznačně vyjádřili tak, že tupá poranění předcházela vzniku poranění ostrým nástrojem, zejména ranám v krku. Vzhledem k vyznačení vitální reakce u všech poranění vzniklých tupým násilím a charakteru hluboké bodnořezné rány a povrchní řezné rány krku, lze předpokládat, že tyto, smrtelné rány, pravděpodobně vznikly až v závěru útoku. Je tak vyloučeno, jak se hájí obžalovaný, že poškozená po krátkodobém zápase, při němž utrpěla obranná zranění, mohla utrpět tupou ránu, po níž ztratila vědomí a dále již útok nevnímala.

87. Ze znaleckého posudku naopak vyplývá, že minimálně útok tupým násilím musela poškozená celý vnímat celý, neboť v době následného útoku ostrým nástrojem se ještě bránila, o čemž nepochybně svědčí zjištěné známky obrany – povrchní i hlubší řezné rány na hřbetech obou rukou. Poškozená tedy evidentně kladla odpor ještě i v první fázi druhého útoku ostrým nástrojem, takže do tohoto okamžiku musela cítit bolest a uvědomovat si bezvýchodnost své situace s neodvratným

koncem, zejm. zaútočil-li na ní o generaci mladší, fyzicky zdatný muž. Ve shodě se znalci lze proto uzavřít, že usmrcení poškozené bylo provedeno zvlášť trýznivým způsobem.

88. Spáchání trestného činu zvlášť surovým způsobem se obecně vyznačuje vražedným útokem s extrémně vysokou mírou brutality a velkou mírou surovosti, která se podstatně vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu. Útok obžalovaného vůči poškozené, kdy se muselo jednat o útok déletrvajícím a opakovaným se střídáním různých mechanismů nepochybně tento znak kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy v posuzované věci naplňuje, neboť již samo množství zasazených ran a střídání dvou mechanismů svědčí o mimořádné a neobvyklé surovosti útoku. Na základě výše toho je možno konstatovat, že usmrcení poškozené, bylo ve své kombinaci provedeno takovým způsobem, jaký zákonodárce, konstantní judikatura i soudní teorie a praxe považují za zvlášť surový a zvlášť trýznivý. Násilí užitá obžalovaným přesáhlo běžnou míru hrubosti, přičemž předmětná zranění byla způsobena ve stavu, kdy poškozená byla při vědomí, a kdy tato zranění byla nepochybně provázena značně bolestivými vjemy, dokládajícími surovost i trýznivost útoku.

89. Skutek pod bodem III. napadeného rozsudku byl správně posouzen i jako přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, neboť obžalovaný neoprávněně vnikl a neoprávněně setrval v obydlí jiného a při tomto činu užil násilí a takový čin spáchal se zbraní. Není skutečně jediný logicky přijatelný, racionální a vysvětlitelný důvod, aby poškozená [jméno] [příjmení], která spěchala na domluvený sraz, telefonicky krátce předtím urgovaný, obžalovaného pouštěla do svého bytu, nota bene dobrovolně.

90. Trestného činu obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo úmyslně vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání (obecné nebezpečí), nebo kdo obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění. Obecné nebezpečí podle § 272 tr. zák. nastane tehdy, vznikne-li situace, která svou povahou, rozsahem a intenzitou ohrožení se rovná nebezpečí požáru, povodně, výbuchu apod., tedy hrozí-li lidem bezprostřední nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví anebo škody velkého rozsahu na cizím majetku (srov. rozhodnutí č. 10/1965 Sb. rozh. tr.). Vydáním lidí v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví ve smyslu znaků trestného činu obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zák. se rozumí takové ohrožení nejméně sedmi osob.

91. Objektem zločinu obecného ohrožení je zájem na ochraně života nebo zdraví lidí anebo zájem na ochraně cizího majetku, přičemž postačí i ohrožení nebo porušení jen jednoho z uvedených zájmů. Obecným nebezpečím se rozumí takový stav, při němž nastává větší či menší pravděpodobnost vzniku vážné poruchy, která pro svou povahu, rozsah a intenzitu znamená nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví více osob nebo nebezpečí škody velkého rozsahu na cizím majetku. Pro stav obecného nebezpečí – i když k poruše nemusí vůbec dojít – je typická živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, při nichž vznik poruchy je závislý na nahodilých okolnostech, vymykajících se vlivu pachatele i ohrožených osob. Objektivní stránku zločinu obecného ohrožení představuje jednání pachatele, které způsobí či zvýší obecné nebezpečí, anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, a které zároveň způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt. Zda takové bezprostřední nebezpečí vzniklo, nutno posuzovat vždy v souvislosti se všemi okolnostmi konkrétního případu, se způsobem provedení činu, s časem i místem spáchání činu a s jeho povahou, zejména účinností prostředků, které pachatel použil.

92. Záměrným způsobením požáru ve třetím patře obytného dvanáctipodlažního domu lze nepochybně vyvolat obecné nebezpečí ve smyslu § 272 tr. zákoníku, neboť pro šíření požáru je v takovém prostředí typická živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, při nichž je vznik poruchy závislý na nahodilých okolnostech, vymykajících se vlivu pachatele i ohrožených osob.

93. Pokud jde o způsob provedení činu, byl požár úmyslně založen na dvou místech, kdy prokazatelně příčinou jeho vzniku bylo zapálení pohovky resp. spuštění elektrické trouby sporáku v kuchyni na cca 120 °C a umístění zapékací misky přikryté poklicí s jejím obložení smotkem papírové utěrky a kusem textilie do jejího vnitřku. K rozšíření požáru na další části domu kromě bytu poškozené díky oznámení požáru svědkyní [příjmení] a následného zásahu hasičů akutně sice nedošlo, nicméně kdyby svědkyně [příjmení] přišla později, rozšíření požáru objektivně hrozilo, když přesto v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví byly vydány osoby bydlící v uvedeném domě v důsledku akutního šíření kouřových zplodin. Zplodiny požáru, které jsou zdraví a životu nebezpečné, se mohou šířit mnohem rychleji než samotný požár, když prostupují do ovzduší téměř okamžitě podlažími, které se nachází nad podlažím, v kterém došlo ke vzniku požáru. Zplodinami může dojít k intoxikaci zasažené osoby, zvláště v uzavřených prostorách jako jsou právě panelové domy, a následně může dojít k nenávratnému poškození dýchacích cest, neboli k těžké újmě na zdraví, nebo bez zásahu záchranných složek až k smrti zasaženého člověka. Na tomto místě nelze opětovně nepoznamenat, že kdyby požár nebyl oznámen v podstatě v době jeho zárodku, mohl se samozřejmě rozšířit i do dalších prostor, s čímž obžalovaný musel být minimálně srozuměn. Ačkoli evakuace osob byla posléze nařízena z jiného důvodu než požáru, a to pro nález granátu v bytě poškozené, dává seznam evakuovaných dobrý podklad pro určení počtu osob nacházejících se v domě č. 2 v Hasově ulici, a tedy i osob ohrožených oněmi kouřovými zplodinami, příp. i požárem samotným. Seznam osob zastižených dne 2. 5. 2019 v objektu čítá celkem 81 lidí, tedy více jak desetinásobek jedinců požadovaných pro naplnění znaků této skutkové podstaty, což je pro tak velký dům i v ranních či dopoledních hodinách předvídatelné i z hlediska vnímání, resp. srozumění žháře.

94. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací proto ze všech výše uvedených důvodů z podnětu odvolání obžalovaného podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. řádu napadený rozsudek částečně zrušil, a to ve výroku o vině pod bodem III, v návaznosti na to pak i ve výroku o trestu, ve výroku o ochranném opatření a ve výroci o náhradě škody a nemajetkové újmy a sám podle § 259 odst. 3 tr. řádu znovu rozhodl tak, že obžalovaného [jméno] [příjmení] uznal vinným zločinem vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i), j) tr. zákoníku, zločinem obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku a přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku. Z popisu skutku vyňal pasáž v úmyslu usmrtit ji, s rozmyslem“, týkající se subjektivní stránky, neboť tento znak skutkové podstaty trestného činu vraždy nebyl provedenými důkazy spolehlivě a dostatečně prokázán. Skutkovou okolnost, že, v rámci zásahu Hasičského záchranného sboru hl. m. [obec] bylo z budovy prokazatelně evakuováno 81 osob“, ve výroku ponechal, neboť tato, ačkoli evakuace proběhla z jiného důvodu než z důvodu požáru, dokládá počet ohrožených obyvatel předmětného domu, což je znak skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení.

95. Důsledkem zrušení výroku o vině pod bodem III. napadeného rozsudku bylo i zrušení výroků o trestu, ochranném opatření a náhradě škody a ve spojení s odvoláními poškozených [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] ve výroku nemajetkové újmy.

96. Při ukládání nového trestu vycházel odvolací soud ze všech skutečností a okolností uvedených v napadeném rozsudku pod body 150. – 158., když neshledal, že ani korekce právní kvalifikace pod bodem III. napadeného rozsudku by měla nějakým způsobem odůvodňovat snížení výměry trestu pro jeho nepřiměřenost ve smyslu § 258 odst. 1, písm. e) tr. řádu, případně pro porušení ustanovení trestního zákona podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. řádu.

97. Ustanovení § 140 odst. 3 tr. zákoníku umožňuje uložit pachateli trestného činu vraždy trest odnětí svobody na patnáct až dvacet let nebo trest výjimečný. Předpokladem pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet do třiceti let je velmi vysoká závažnost zvláště závažného zločinu nebo obzvláště ztížena možnost nápravy pachatele. Výjimečný trest může být uložen jen za zvláště závažný zločin, u něhož to trestní zákon dovoluje.

98. Z odůvodnění výroku o trestu odnětí svobody v napadeném rozsudku je patrné, že soud prvního stupně dospěl k závěru, že v projednávaném případě jsou splněny obě alternativně stanovené podmínky pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet do třiceti let (bod 156. rozsudku).

99. S tímto závěrem nalézacího soudu však odvolací soud nemůže souhlasit, neboť podmínku obzvláště ztížené možnosti nápravy pachatele nelze jednoznačně dovodit.

100. Písemně vypracované posudky PN Bohnice ani ÚVN se resocializací obžalovaného blíže nezabývají. Podle psychologického posudku dr. [příjmení] je možnost resocializace obžalovaného plně závislá na úspěšnosti navrhované ochranné léčby. Ústavní model sexuologické léčby má úspěšnost relativně poměrně vysokou, recidiva je pouze 17,1 procentní. Ani léčbou ani trestem není možno změnit sexuální preference, tedy deviace. V rámci léčby nejsou terapeuti schopni tuto poruchu vyléčit, jsou však schopni změnit chování pacientů tak, aby tito nepřišli v budoucnu do konfliktu se společensky hájenými zájmy. Při úspěšné léčbě je statistická možnost nápravy 82,9 procent. Porucha osobnosti není ovlivnitelná ani léčitelná, avšak terapií mohou být utlumeny například agresivní projevy pacienta.

101. Odkaz nalézacího soudu na to, že veškeré jím vyjmenované skutečnosti týkající se osoby obžalovaného, který se dopustil řady velmi závažných činů, svědčí o jeho obzvláště ztížené možnosti nápravy, nemůže ve světle závěrů psychologa o možnostech resocializace obstát. Tímto přístupem by se de facto popíral samotný důvod, účel a požadovaný účinek ukládaných trestů a zejm. ochranných opatření, a odborné stanovisko z oboru duševpytných věd by ani nebylo potřeba.

102. Naproti tomu lze plně souhlasit s nalézacím soudem, že závažnost projednávaného zvláště závažného zločinu vraždy pod bodem III. napadeného rozsudku je v relaci s další závažnou trestnou činností obžalovaného velmi vysoká.

103. Velmi vysoká závažnost spáchaného zvláště závažného zločinu může podle platné soudní teorie a praxe vyplývat ze zvláště zavrženíhodného způsobu provedení trestného činu, ze zvláště zavrženíhodné pohnutky nebo ze zvláště těžkého a těžko napravitelného následku (viz § 54 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku a komentář k němu níže). Tuto úroveň závažnosti by mohlo odůvodňovat též spáchání více zvláště závažných zločinů, za které lze uložit výjimečný trest, spáchání zločinu v souběhu s jiným zvláště závažným zločinem (§ 14 odst. 3 tr. zákoníku), spáchání tohoto zločinu ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 107 tr. zákoníku), současné naplnění více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby tam, kde jsou stanoveny alternativně pro možnost uložení výjimečného trestu (např. u trestného činu vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a) až j) tr. zákoníku), spáchání zvláště závažného zločinu, za nějž lze uložit výjimečný trest, v souběhu s větším počtem jiných úmyslných trestných činů, anebo spáchání takového zločinu za intenzivnějšího naplnění více přitěžujících okolností (§ 42 tr. zákoníku) apod.

104. Jestliže však okolnost, pro kterou by měla být závažnost spáchaného zvláště závažného zločinu hodnocena jako velmi vysoká, je zákonným znakem trestného činu, nelze k této okolnosti opětovně přihlížet i z hlediska § 54 odst. 2 tr. zákoníku. Proto např. u zločinu vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku nelze považovat usmrcení dvou nebo více osob bez dalšího za zvláště těžký a těžko napravitelný následek, u zločinu vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i) tr. zákoníku nelze považovat usmrcení jiné osoby zvláště surovým nebo trýznivým způsobem za zvláště zavrženíhodný způsob provedení trestného činu apod.

105. Nalézací soud uložení výjimečného trestu stran podmínky velmi vysoké závažnosti zvláště závažného zločinu odůvodnil vedle nepříznivé charakteristiky osoby obžalovaného a stylu jeho života správně tím, že způsob provedení činů, za nějž je odsuzován a za nějž je ukládán trest, svědčí o naprosté bezcharakternosti obžalovaného a úplné lhůstevnosti k obecným zájmům chráněným trestním zákoníkem. Jeho jednání lze označit za zcela bezskrupulózní, kdy si skutečně nebral při svém konání vůbec žádné servítky ve snaze uspokojit své nízké pudy, a vůbec nebral v úvahu

možné způsobené následky na jeho obětech. K tomu nezbyvá odvolacímu soudu než dodat, že jeho násilné projevy vygradovaly brutálním spácháním trestného činu vraždy. Obžalovaný navíc tento čin spáchal v místě, kde by poškozená měla díky domovní svobodě pociťovat pocit zvýšené ochrany a bezpečí a kde ji nedal šanci na jakoukoli obranu či útěk. Nálezací soud také správně poukazuje na to, že trest byl ukládán za více trestných činů, navíc jako trest souhrnný, celkem za pět zvlášť závažných zločinů, tři zločiny a dva přečiny, kdy typová závažnost jednání obžalovaného je značně vysoká. Již z tohoto výčtu ale i ze samotné právní kvalifikace jednotlivých skutků je tedy zřejmé, že v neprospěch obžalovaného hovoří současné naplnění více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby tam, kde jsou stanoveny alternativně pro možnost uložení výjimečného trestu spáchání zvlášť závažného zločinu, za nějž lze uložit výjimečný trest, a spáchání takového zločinu v souběhu s větším počtem jiných úmyslných trestných činů. Všechny tyto skutečnosti pak v projednávané věci jednoznačně odůvodňují aplikaci § 54 odst. 2 tr. zákoníku.

106. Zákonem stanovené podmínky výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet do třiceti let tak po shora uvedené selekci naplňuje v posuzované věci velmi vysoká závažnost zvlášť závažného zločinu, přičemž způsobený nejzávažnější následek nepochybně vyžaduje pachatele takového zločinu, jehož chování svědčí o značné otrlosti a bezcitnosti, izolovat dlouhodobě. Městský soud v Praze proto nijak nepochybil, pokud při ukládání trestu aplikoval ustanovení § 54 odst. 2 trestního zákoníku a obžalovanému uložil trest odnětí svobody při horní hranici trestní sazby stanovené v tomto zákonném ustanovení.

107. Vrchní soud v Praze proto za zvlášť závažný zločin vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i), j) tr. zákoníku, zločin obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku, přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, zločin vydírání podle § 175 odst. 1, odst. 2 písm. e) tr. zákoníku a dále za sbíhající se zvlášť závažný zločin loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku, zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), písm. c) tr. zákoníku, zločin znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první tr. zákoníku, zvlášť závažný zločin těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku uložil obžalovanému ve shodě s napadeným rozsudkem podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 54 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku a § 43 odst. 2 tr. zákoníku výjimečný souhrnný trest odnětí svobody v trvání dvaceti osmi roků. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku současně zrušil výrok o trestu z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2021, č. j. 73 T 7/2020-3373 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2021, sp. zn. 7 To 86/2021, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

108. V souladu s ustanovením § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku je i zařazení obžalovaného pro výkon trestu do věznice se zvýšenou ostrahou, které bylo rovněž v nezměněné podobě přejato do rozhodnutí odvolacího soudu.

109. Vrchní soud v Praze ve shodě s napadeným rozsudkem uložil obžalovanému [jméno] [příjmení] i ochranné sexuologické léčení v ústavní formě, neboť jmenovaný spáchal trestné činy ve stavu vyvolaném sexuální deviací a jeho pobyt na svobodě je i podle všech dobrozdání podávajících znalců, vyjma MUDr. [příjmení] jak výše prezentováno, nebezpečný. U obžalovaného byla znaleckými posudky shledána sexuální deviace typu útočného sadismu, přičemž intoxikace drogou podporovala a aktivovala sexuálně deviantní sadistické tendence.

110. Zákonným a odůvodněným byl shledán v napadeném rozsudku výrok o přiznané náhradě škody poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, kdy ve výroku vyčíslená částka reprezentuje náklady smluvních zdravotnických zařízení vynaložené na zásah zdravotní služby u poškozené zemřelé [jméno] [příjmení], přičemž odpovědnost obžalovaného je dána ustanovením § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb., podle kterého má poškozená organizace vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na péči hrazenou ze zdravotního

pojištění, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci.

111. Vrchní soud rovněž neshledává pochybení ohledně rozhodnutí týkajícího se poškozené České republiky – Ministerstvu spravedlnosti ČR, která důvodně uplatnila nárok na náhradu škody ve výši 200.000 Kč, poskytnutou poškozenému [jméno] [příjmení] jako peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zákona č. 45/2013 Sb., na základě jejíhož vyplacení podle § 33 tohoto zákona přechází nárok oběti na náhradu škody nebo nemajetkové újmy vůči pachateli na stát, a to v rozsahu poskytnuté peněžité pomoci. Proto oba tyto výroky o náhradě škody byly do rozsudku odvolacího soudu převzaty v nezměněné podobě.

112. Nesprávným, co se týče výše finanční satisfakce, shledal odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně náhrad nemajetkové újmy pozůstalým [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení].

113. Podle § 2959 obč. zákoníku při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti. S odkazem na kritéria stanovená v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 9. 2018 sp. zn. 25 Cdo 894/2018, Vrchní soud v Praze poznamenává, že ustanovení § 2959 obč. zákoníku je právní normou s relativně neurčitou hypotézou, tj. právní normou, která přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy z předem neomezeného okruhu okolností.

114. Nálezací soud v odůvodnění napadeného rozsudku správně cituje ustanovení § 2951, § 2955, § 2956, § 2957, § 2958 a § 2959 obč. zákoníku týkající se způsobu a rozsahu náhrady nemajetkové újmy, nicméně částky určené v napadeném rozsudku poškozeným [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] dostatečně nevystihují kritéria v těchto zákonných normách stanovená. Hodnotu lidského života je sice velmi těžké vyčíslit finanční sumou, neboť ztráta osoby blízké je ze své podstaty nenahraditelná, avšak úmyslné usmrcení blízkého je naprosto bezprecedentním zásahem do osobnostní sféry osob blízkých usmrcenému a výše odškodnění by v takovém případě měla odrážet obecně sdílené představy o spravedlnosti a slušnosti a přiměřeně vyvážit, popřípadě zmírnit nemajetkovou újmu vzniklou pozůstalým v jejich osobnostní sféře a odčinit zásah do práva na budování a rozvíjení rodinných vztahů.

115. Není žádných pochyb o tom, že mezi poškozenou a na jedné straně a její sestrou a švagrovou na straně druhé existoval intenzivní pozitivní a plnohodnotný vzájemný vztah, a že ztráta zemřelé poškozené její příbuzné citelně zasáhla. Poškozená zemřelá pečovala o manžela a nezletilého, kteří na ní byli de facto závislí, a v této péči jí byly oporou a pomocnicemi právě i její sestra a švagrová. Postoj škůdce není nutno komentovat, míra zavinění obžalovaného odvisí od právní kvalifikace, kdy byl shledán vinným úmyslným usmrcením. Pokud jde o okolnosti smrti, nelze pominout, že čin byl spáchán zvláště surový a trýznivým způsobem, navíc v bytě zemřelé, kdy by tato měla požívat zvýšené ochrany domovní svobody garantované Ústavou ČR, a že v tomto bytě obžalovaný navíc založil požár. Podle názoru odvolacího soudu, jenž je v souladu s odvolacími námitkami poškozených, nálezací soud nedostatečně přihlédl k vysoké závažnosti činu a nevzal v úvahu ani obecně sdílené představy o spravedlnosti, kdy je nutno použít princip proporcionality s přihlédnutím s porovnáním částek této náhrady присouzených v jiných, obdobných případech.

116. Vrchní soud v Praze proto napadený rozsudek z podnětu odvolání poškozených [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] zrušil i podle § 258 odst. 1 písm. f) tr. řádu a sám znovu rozhodl tak, že obžalovanému uložil povinnost nahradit na náhradě nemajetkové újmy částku [jméno] [příjmení] částku 550.000 Kč a [jméno] [příjmení] částku 300.000 Kč, oběma těmito poškozeným s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od 19. 8. 2020 do zaplacení, kteréžto částky, ačkoli oběma poškozeným nebylo stran jejich nároků plně vyhověno, jsou podle jeho názoru přiměřené a odpovídajícím způsobem diferencují i míru jejich příbuzenského a osobního vztahu se zemřelou.

V tomto ohledu nezbyvá než rovněž zdůraznit, že na druhou stranu významnou satisfakcí pro tyto poškozené, ale i pro poškozeného [jméno] [příjmení] zůstává fakt, že obžalovaný byl odsouzen k citelnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Se zbytkem jejich nároku na náhradu nemajetkové újmy proto poškozené [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] podle § 229 odst. 2 tr. řádu odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních. Pokud jde o poškozeného [jméno] [příjmení] rozhodnutí o povinnosti obžalovaného k náhradě nemajetkové újmy ve výši 600.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p.a. od 19. 8. 2020 do zaplacení, opřené o § 228 odst. 1 tr. řádu, v nezměněné podobě převzal odvolací soud z napadeného rozsudku, když tuto částku považuje za přiměřenou a odpovídající.

117. Proto bylo rozhodnuto, jak ve výroku tohoto rozsudku uvedeno. Závěrem je nutno dodat, že výroky o vině pod body I. a II. v napadeném rozsudku zůstaly tímto rozhodnutím odvolacího soudu nedotčeny.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f tr. řádu.

Praha 25. dubna 2023

JUDr. Martin Zelenka
předsedkyně senátu